

Inspreken op plannen ringweg

3

Van 30 augustus tot en met 10 oktober is de inspraakperiode voor het plan voor de zuidelijke ringweg.

Milieueffecten in beeld

6 & 7

De gevolgen van de ombouw van de ringweg voor geluid, natuur, verkeer en lucht onderzocht.

AANPAK RING ZUID
SPECIALE EDITIE

GRONINGEN BEREIKBAAR

DE INFORMATIEKRANT VAN GRONINGEN BEREIKBAAR | NR. 02 – SEPT 2013

IMPRESSIE VAN DE NIEUWE SITUATIE VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG BIJ DE HEREWEG EN HET STERREBOS. DE RINGWEG WORDT VERDIEPT AANGELEGD WAARDOR HET STERREBOS KAN WORDEN DOORGETROKKEN TOT AAN DE HEREWEGBUURT. ZO ONTSTAAT EEN NIEUW ZUIDERPLANTSOEN.

GRONINGERS KUNNEN NU MENING GEVEN OVER PLAN RING ZUID

IEDEREEN KAN DE KOMENDE WEKEN REAGEREN OP DE VOORSTELLEN VAN RIJK, PROVINCIE EN GEMEENTE OM TE KOMEN TOT VERBETERING VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG. U WORDT VAN HARTE UITGENODIGD OM IN DE KOMENDE WEKEN UW ZIENSWIJZE TE GEVEN. DIT NUMMER VAN GRONINGEN BEREIKBAAR TOONT EN BESCHRIJFT HET PLAN EN DE EFFECTEN.

Het plan bestaat onder andere uit het ongelijkvloers maken van het Julianaplein. De verkeerslichten verdwijnen. Opvallend aan het plan is verder dat een deel van de zuidelijke ringweg verdiept wordt aangelegd. Hier overheen komen 'deksels', met daarop een nieuw groen gebied: het Zuiderplantsoen. Het plan moet niet alleen zorgen voor een betere bereikbaarheid van

de belangrijke bestemmingen in de stad, maar leidt ook tot een betere doorstroming van het verkeer, meer veiligheid en een betere leefbaarheid. Van 30 augustus tot en met 10 oktober 2013 is de inspraakperiode. Er worden vier inspraakbijeenkomsten gehouden in MartiniPlaza (op 9, 10, 18 en 19 september). Wie zich verder in de plannen wil verdiepen, kan terecht op

de website www.aanpakringzuid.nl. Daar is ook te vinden hoe en waar zienswijzen kunnen worden ingediend. In de loop van 2014 wordt het plan definitief gemaakt. De werkzaamheden staan gepland voor de periode 2015-2020. Extra maatregelen moeten ervoor zorgen dat de stad ook in die periode goed bereikbaar is.

VERDER IN DEZE KRANT:

NIEUW JULIANAPLEIN	11
HELPERZOOMTUNNEL	15
ZUIDERPLANTSOEN	16
BEREIKBAARHEID TIJDENS DE BOUW	23

SPECIALE EDITIE

Aanpak Ring Zuid

AFSTEMMING PROJECTEN DOOR GRONINGEN BEREIKBAAR

Het aanpakken van de ringwegen, nieuwe busbanen en fietspaden, meer treinen, veranderingen aan spoorwegovergangen en stations, de bouw van tunnels en uitbreiding van de p&r-terreinen: er gaat tot 2020 veel gebeuren in en om Groningen. Om al deze grote en kleine initiatieven op

elkaar af te stemmen is de samenwerkingsorganisatie Groningen Bereikbaar opgericht. Daarin werken de gemeente Groningen en de provincies Groningen en Drenthe samen met Rijkswaterstaat, ProRail en werkgevers.

www.groningenbereikbaar.nl

PLAN RINGWEG HOUDT GEMOEDEREN BEZIG

Het plan voor de zuidelijke ringweg houdt de gemoederen in met name Helpman en De Wijert flink bezig, zo constateert projectdirecteur Jos Hillen van de projectorganisatie Aanpak Ring Zuid. 'We begrijpen dat mensen in deze wijken zich zorgen maken over de veiligheid en de leefbaarheid in hun buurt. Dat is ook onze zorg. Een veilige en leefbare omgeving is voor ons een belangrijke doelstelling. De afgelopen twee jaar, bij het uitwerken van het plan, hebben we voortdurend de dialoog gevoerd met de omgeving, zoals wijkbewoners, scholen en bedrijven. Dat zullen we ook de komende tijd blijven doen.'

ZIE OOK PAGINA 2

PLANNENMAKERS VOORTDUREND IN DIALOOG MET DE OMGEVING

PROJECTDIRECTEUR JOS HILLEN: 'DANKZIJ GESPREKKEN MET BEWONERS WORDEN DE PLANNEN BETER.'

PLANNEN MAKEN VANACHTER EEN BUREAU, DAT IS NIET MEER VAN DEZE TIJD. ZO ONTWIKKELDE HET PLAN VOOR DE ZUIDELIJKE RINGWEG ZICH SINDS 2009 VOORAL DOOR GESPREKKEN MET OMWONENDEN EN BELANGHEBBENDEN.

Projectdirecteur Jos Hillen: 'Op basis daarvan zijn we in het projectbureau Aanpak Ring Zuid met de technici, rekenmeesters en ontwerpers aan de slag gegaan. We verwachten dat we met onze plannen in de gewenste richting zitten. Dat zal blijken uit de zienswijzen die iedereen nu kan indienen. Dat is spannend, maar ik weet zeker dat we er in gesprekken met elkaar zo goed mogelijk uitkomen.'

AANPASSINGEN

Hillen vervolgt: 'We leggen graag uit hoe we tot bepaalde keuzes komen en staan open voor ideeën. Dat heeft al tot diverse aanpassingen van het plan geleid, en daar is het plan beter door geworden. Het ontwerp van het nieuwe Zuiderplantsoen is daar een voorbeeld van. We gaan kijken naar een betere inpassing van de Verbindingsweg die de nieuwe aansluiting wordt met de Hereweg. We willen op verzoek van de fietsers, buurtbewoners en scholen veilige ongelijkvloerse kruisingen maken met de A28 in het fietspad tussen de Vondellaan en het Noord-Willemskanaal. Ook gaan

we met de inspraakreacties op zoek naar een definitieve keuze uit de drie varianten voor de inrichting van de Vondellaan. Daar waar het speelt, gaan we met bewoners om de tafel om te praten over de manier waarop we de geluidsbelasting in hun woning kunnen verminderen.'

VOORTGANG

'Om mensen te helpen bij het indienen van zienswijzen, geven we zoveel mogelijk informatie. Deze krant is er een voorbeeld van. Als je wilt inspreken, wil je alles van de voorstellen weten. Soms tot in detail. Waar mogelijk geven we die. Dat helpt in de gesprekken die we met elkaar hebben om het plan zo goed mogelijk te maken. Ik wijs ook op de website www.aanpakringzuid.nl en nieuwsbrieven voor bewoners in de vier wijken rond de zuidelijke ringweg.'

ENERGIE

Honderden individuele bewoners en ondernemers hebben contact gezocht met de projectorganisatie. Hillen: 'In de afgelopen twee jaar spraken en correspondeerden zij met ons. We moedigen hen en anderen opnieuw aan om daar de komende tijd mee door te gaan. Naarmate het plan verder wordt uitgewerkt en de uitvoering van de werkzaamheden dichterbij komt, wordt dat steeds belangrijker. Laat u dus horen als u denkt dat het beter, veiliger of mooier kan.'

EEN BEWOONSTER STELT EEN VRAAG OP DE INFORMATIEAVOND OVER DE ZUIDELIJKE RINGWEG IN NOVEMBER 2012.

PLATFORMBIJEENKOMSTEN

Voor bewonersorganisaties, individuele bewoners/belangstellenden, weggebruikers en bedrijven zijn in 2011 vier platforms opgericht. Zij krijgen van de projectorganisatie drie à vier keer per jaar informatie over de voortgang van de planuitwerking. De projectorganisatie vraagt daarbij steeds naar knelpunten die zich aandienen en naar suggesties. De bewonersorganisaties, individuele bewoners/belangstellenden, weggebruikers en bedrijven kwamen in totaal 25 keer bijeen.

INFORMATIEBIJEENKOMSTEN

Voor de bewoners van de Maaslaan, de Vondellaan en de Helperzoom en omgeving organiseerde de projectorganisatie tot nu toe veertien centrale en decentrale informatiebijeenkomsten. Reden hiervoor is dat voor deze bewoners bijzondere omstandigheden ontstaan door de plannen voor de zuidelijke ringweg. Ze verdienen extra aandacht en zorg en worden zo dicht mogelijk bij de planontwikkeling betrokken. Daarnaast is er soms ook behoefte aan gesprekken met individuele bewoners.

WERKGROEPBIJEENKOMSTEN MET BEWONERSORGANISATIES/BEWONERS

Vertegenwoordigers van bewonersorganisaties en individuele wijkbewoners kwamen tijdens zestien werkgroepbijeenkomsten samen om de Ontwerp-Inrichtingsplannen te bespreken.

OVERLEGGEN MET SCHOLEN EN WONINGCORPORATIES

Langs de zuidelijke ringweg liggen verschillende scholen en staan veel huizen van woningcorporaties. Scholen en woningcorporaties vertegenwoordigen veel mensen

en hun belangen, en voeren daarom geregeld overleg met de projectorganisatie over wensen en ontwikkelingen.

TOP-15 GROTE STAKEHOLDERS

Grote organisaties in de buurt van de zuidelijke ringweg, zoals de Gasunie, het UMCG, Martini Ziekenhuis, DUO, Ziggo, FC Groningen en IKEA hebben enkele keren per jaar overleg met de projectorganisatie over hun wensen en belangen.

WAAROM IS HET PLAN NODIG?

DE ZUIDELIJKE RINGWEG IS CRUCIAAL VOOR EEN GOEDE BEREIKBAARHEID VAN DE STAD EN DE REGIO. BIJNA AL HET VERKEER DAT VANUIT HET WESTEN, HET ZUIDEN OF HET OOSTEN DE STAD NADERT, KOMT OP DE ZUIDELIJKE RINGWEG TERECHT. VOORAL IN DE SPITSUREN STAAT HET VERKEER STEEDS VAKER VAST. BOTTLENECK IS HET JULIANAPLEIN, WAAR DE A7 EN DE A28 ELKAAR KRIJSEN. DE AANPAK VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG RICHT ZICH OP EEN BEREIKBARE STAD EN REGIO, NU EN VOOR TOEKOMSTIGE GENERATIES. HET PLAN KOMT OOK DE LEEFBAARHEID EN DE VEILIGHEID TEN GOEDE.

Ongeveer 80% van het verkeer dat gebruik maakt van de zuidelijke ringweg, is op weg naar of komt uit de stad Groningen. De rest van het verkeer passeert Groningen, op weg richting Drachten, Assen of Hoogeveen. De zuidelijke ringweg is daarmee een belangrijke schakel in de verbinding van Noord-Nederland met de Randstad en Noord-Duitsland. Vooral in de spitsuren komt de zuidelijke

ringweg capaciteit tekort. Dit leidt tot files en een slechte doorstroming van het (internationale) wegverkeer. Daardoor nemen de reistijden toe en de bereikbaarheid van stad en regio af. Ook ontstaat er vertraging op de wegen in de stad zelf. Een belangrijke doelstelling van het plan is het verbeteren van de bereikbaarheid van de stad en de regio. Dankzij nieuwe aansluitingen, extra

rijstroken en ongelijkvloerse kruisingen kan de zuidelijke ringweg straks meer verkeer verwerken. Wijken, kantoren, winkels, bedrijventerreinen en scholen worden gemakkelijker en sneller te bereiken. De weg wordt compact en krijgt een groene uitstraling. Verder bevat het plan verschillende maatregelen om de veiligheid te verhogen, ook in de omgeving.

VERKEERSDRUKTE BIJ HET JULIANAPLEIN, EEN STEEDS VAKER VOORKOMEND BEELD.

INSPREKEN KAN TOT EN MET 10 OKTOBER

VAN 30 AUGUSTUS TOT EN MET 10 OKTOBER 2013 IS DE INSPRAAKPROCEDURE VOOR HET PLAN VOOR DE ZUIDELIJKE RINGWEG. IN DEZE PERIODE KAN IEDEREEN ZIJN REACTIE OP HET PLAN GEVEN, DIGITAAL, SCHRIFTELIJK OF MONDELING. OP 9, 10, 18 EN 19 SEPTEMBER ZIJN ER INSPRAAKBIJEENKOMSTEN IN MARTINIPLAZA. IEDEREEN KAN HIER BINNENLOPEN OM MEER INFORMATIE OVER HET PLAN TE VINDEN.

Het plan voor de zuidelijke ringweg bestaat juridisch gezien uit drie onderdelen. De aanpassingen aan de ringweg zelf en de effecten hiervan op de omgeving vallen onder het Ontwerp-Tracébesluit (OTB) en het Milieueffectrapport (MER). Hierover neemt de minister van Infrastructuur en Milieu een beslissing. Zienswijzen voor dit onderdeel moeten daarom worden ingediend bij het Rijk, via het Centrum Publieksparticipatie in Den Haag. De Ontwerp-Inrichtingsplannen, voor het Zuiderplantsoen, de Vondellaan, de Maaslaan en Helpman, zijn plannen van de gemeente. Inspraakreacties hierop

moeten naar de gemeente worden gestuurd. Tot slot is er een aparte status voor de Helperzoomtunnel. Deze valt buiten het plangebied van het OTB/MER. Voor de aanleg hiervan is het nodig dat de gemeente een omgevingsvergunning afgeeft. De aanvraag voor de omgevingsvergunning is eind augustus gepubliceerd. Over enkele weken begint hiervan de zienswijzenperiode. De exacte datum maakt de gemeente bekend via de rubriek Stadsberichten (Groninger Gezinsbode) en haar eigen website. Meer informatie over het indienen van zienswijzen vindt u op de website www.aanpakringzuid.nl.

INSPRAAKBIJEENKOMSTEN

Voor alle belangstellenden zijn er in september vier inspraakbijeenkomsten in Martiniplaza, op 9, 10, 18 en 19 september, steeds van 16.00 tot 22.00 uur. Deze bijeenkomsten bestaan uit een informatiemarkt met onder

andere een film, waarin het project wordt gepresenteerd. Via onder andere informatiestands, panelen en een enorme maquette kan iedereen bekijken wat het plan inhoudt. Medewerkers van projectorganisatie Aanpak Ring Zuid zijn aanwezig om vragen van bezoekers te beantwoorden.

OP DE VIER INFORMATIEAVONDEN IN MARTINIPLAZA KUNNEN DE BEZOEKERS VRAGEN STELLEN OVER HET PLAN EN HUN MENING GEVEN.

HET PLAN IN HOOFDLIJNEN

1 EXTRA RIJSTROOK VANAF HOOGKERK

Tussen Hoogkerk en de dubbele rotonde bij de afslag Corpus den Hoorn komt een extra rijstrook. Daardoor kan het verkeer veilig in- en uitvoegen.

2 EXTRA OP- EN AFRIT BIJ CORPUS DEN HOORN

Tussen Corpus den Hoorn en het Vrijheidsplein komt een extra op- en afrit. Verkeer van en naar de westelijke ring hoeft dan niet meer via de rotondes bij Corpus den Hoorn en het Stadspark. Daar staat het verkeer nu vaak vast.

3 VRIJHEIDSPLEIN WORDT ONGELIJKVLOERS

Het Vrijheidsplein (bij de Gasunie) wordt volledig ongelijkvloers. Het verkeer stroomt beter door van en naar de westelijke ringweg. Zo wordt deze route aantrekkelijker om het westen van de stad te bereiken.

4 ONDERDOORGANG BIJ LEONARD SPRINGERLAAN

De Leonard Springerlaan krijgt een onderdoorgang bij de westelijke ringweg. Bezoekers van de bedrijven ter plaatse en het drukbezochte MartiniPlaza kunnen zo sneller de stad in en uit.

5 EXTRA RIJSTROOK WESTELIJKE RINGWEG

Vanaf de Leonard Springerlaan krijgt de westelijke ringweg in noordelijke richting een extra rijstrook tot de aansluiting bij de Peizerweg.

6 BEWEEGBARE BRUG BIJ JULIANAPLEIN VERDWIJNT

Bij het Julianaplein verdwijnt de beweegbare brug over het Noord-Willemskanaal.

Hiervoor in de plaats komt een vaste brug die hoger ligt, zodat de schepen er ongehinderd onderdoor kunnen varen. Het autoverkeer hoeft hier niet meer te wachten.

7 GEEN VERKEERSLICHTEN MEER OP JULIANAPLEIN

Het Julianaplein wordt ongelijkvloers. Het passerende verkeer op de A7/N7 en de A28 kan hier ongehinderd doorrijden, richting Drachten, Assen of Hoogezand.

8 DIRECTE VERBINDING VAN JULIANAPLEIN NAAR DE BINNENSTAD

Het verkeer op de A7/N7 uit de richting Hoogkerk krijgt op het Julianaplein een directe verbinding met de binnenstad en het Stationsgebied.

9 NIEUWE AANSLUITING VONDELLAAN-JULIANAPLEIN

Op de A28 krijgt het verkeer naar het centrum een nieuwe afrit tussen Groningen-zuid en het Julianaplein. De zuidelijke stadswijken krijgen via de Vondellaan een nieuwe aansluiting op de zuidelijke ringweg/A7. De Vondellaan krijgt een andere inrichting om de toename van het verkeer veilig te verwerken.

10 NIEUWE AANSLUITING HEREWEG

De Hereweg krijgt een andere aansluiting op de zuidelijke ringweg, via een nieuwe verbindingsweg, in twee richtingen. Deze loopt van de Hereweg tot de Brailleweg. Via de Brailleweg rijdt het verkeer naar de A7/N7 (richting Hoogkerk of richting Hoogezand) en de A28. De nieuwe verbindingsweg vervangt de bestaande aansluiting van de Hereweg op de zuidelijke ringweg en zorgt ervoor dat het verkeer vanuit de zuidelijke stadswijken via de Hereweg de zuidelijke ringweg en de A28 kan blijven bereiken.

11 INRICHTING MAASLAAN

De Maaslaan blijft een 30km/uur-woonstraat. De parkeerplaatsen liggen niet meer haaks op de straat, maar langs de straat, aan beide kanten. Er komen geluidsschermen tussen de Maaslaan en de nieuwe verbindingsweg langs de Maaslaan.

12 EXTRA RIJSTROKEN TUSSEN JULIANAPLEIN EN EUROPAWEG

De zuidelijke ringweg krijgt extra rijstroken tussen het Julianaplein en de Europaweg,

in beide richtingen. Ook komt er een extra rijstrook op de noordelijke baan (van oost naar west) tussen knooppunt Euvelgunne en de aansluiting Europaweg.

13 VERDIEPTE LIGGING

Tussen de Hereweg en het Oude Winschoterdiep wordt de zuidelijke ringweg verdiept aangelegd. De verdiepte weg is op drie plekken overdekt (met daartussen twee openingen). De huidige op- en afritten bij de Oosterpoort en de Hereweg verdwijnen. Aan de noordzijde van de H.L. Wichersstraat moet een rij huurwoningen worden afgebroken.

OPTIMALISATIES: EXTRA WENSEN IN DE AANBESTEDING

HET BESCHIKBARE BUDGET IS VOLDOENDE OM HET VOORGESTELDE PLAN UIT TE VOEREN. ALS DE AANBESTEDING GOEDKOPER UITVALT, ZIJN ER DRIE EXTRA WENSEN (IN WILLEKEURIGE VOLGORDE):

A

EXTRA RUIMTELIJKE KWALITEIT

Aan het plan kan een extra pakket maatregelen worden toegevoegd die de ruimtelijke kwaliteit, de vergroening en de duurzaamheid ten goede kunnen komen.

B

FIETS- EN VOETGANGERSTUNNEL BIJ ESPERANTOSTRAAT

Deze tunnel in het nieuwe Zuiderplantsoen kan de parkdelen aan weerszijden van het spoor met elkaar verbinden. Fietzers en voetgangers kunnen via de tunnel direct van de Oosterpoort naar de Herewegbuurt.

C

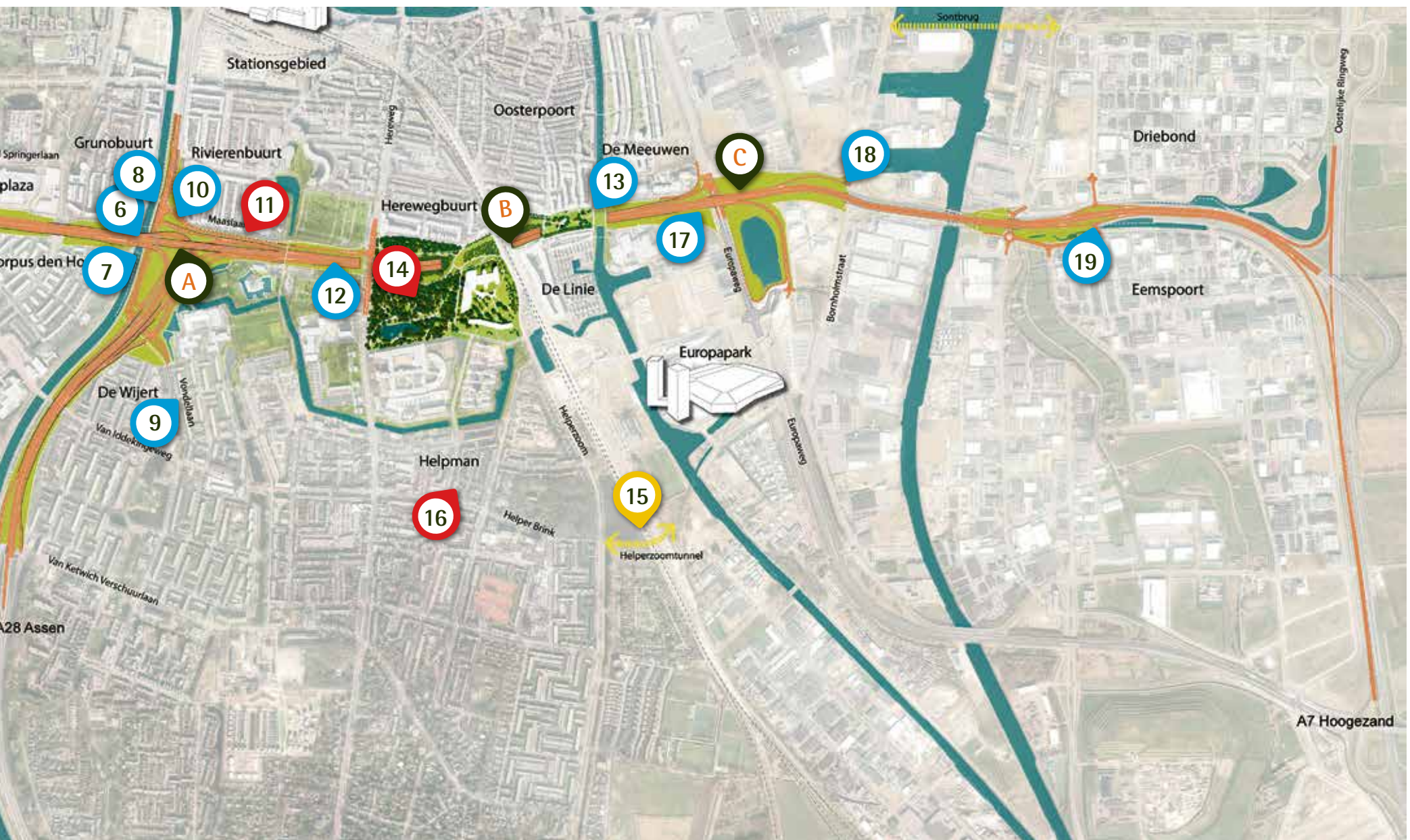
REALISEREN VOLLEDIGE AANSLUITING

In het plan is bij de Europaweg een halve aansluiting gemaakt op de zuidelijke ringweg. De wens is hiervan een volledige aansluiting te maken, met ook een afrit voor het verkeer vanuit het oosten en een oprit voor het verkeer richting het oosten.

DE ZUIDELIJKE RINGWEG IS IN TOTAAL TWAALF KILOMETER LANG EN LOOPT VAN HOOGKERK TOT EUVELGUNNE. OP VRIJWEL HET HELE TRAJECT STAAN VANAF 2015 WERKZAAMHEDEN GEPLAND. OOK IN DE OMGEVING VAN DE RINGWEG WIJZIGT HET EEN EN ANDER. OP DEZE PAGINA'S EEN OVERZICHT VAN WAT VERANDERT.

WAT VERANDERT ER VOOR U?

Op de website www.aanpakringzuid.nl kunt u zien hoe u van A naar B komt in het nieuwe plan.

14 NIEUW PARK: HET ZUIDERPLANTSOEN

Waar de weg verdiept gaat en deksels worden aangelegd, ontstaat ruimte voor een groot, nieuw park: het Zuiderplantsoen. Dit bestaat uit het herstelde Sterrebos, de kantoortuin van DUO/Belastingdienst en een nieuwe, groene ruimte tussen de Oosterpoortbuurt en De Linie.

15 HELPERZOOMTUNNEL

Er komt een nieuwe tunnel onder het spoor naar Assen en Hoogezand door, ter

hoogte van de Helper Brink. Deze tunnel vervangt de gelijkvloerse kruising bij de Esperantostraat en herstelt de verbinding tussen de wijken Helpman/Coendersborg en Europapark/Oosterpoortwijk/De Linie.

16 VERKEERSPLAN HELPMAN

De gemeente neemt verschillende verkeersmaatregelen in Helpman om het verkeer evenwichtig over de zuidelijke stadswijken te verspreiden, en zo de leefbaarheid en verkeersveiligheid in de wijk te behouden. Een groot deel van Helpman/Coendersborg wordt 30 km/uur-gebied.

17 AANSLUITING BIJ EUROPAPWEG

De nieuwe afrit bij de Europaweg haalt twee belangrijke verkeersstromen uit elkaar. Aan het eind van de afrit kan het verkeer rechtsaf via de Europaweg het oostelijk deel van de binnenstad en het UMCG bereiken. Verkeer dat richting de Sontweg e.o. moet (Ikea), rijdt via de Bornholmstraat. Door het splitsen van de verkeersstromen is het oostelijke deel van de stad beter te bereiken.

LEGENDA: WAT ZIET U OP DEZE KAART?

- ONDERDELEN UIT HET ONTWERP-TRACÉBESLUIT (RIJK).
- ONDERDELEN UIT DE GEMEENTELIJKE ONTWERP-INRICHTINGSPANNEN.
- OMGEVINGSVERGUNNING VOOR DE HELPERZOOMTUNNEL.

WAT VINDT Ú VAN HET PLAN?

Denkt u dat het beter, mooier of veiliger kan? U kunt tot en met 10 oktober uw mening over het plan geven door een zienswijze in te dienen. De bestuurders

bekijken alle zienswijzen en beslissen dan of ze het plan laten aanpassen. Kijk voor meer informatie op www.aanpakringzuid.nl.

18 NIEUWE OPRIT VANAF BORNHOLMSTRAAT

De Bornholmstraat krijgt in westelijke richting een aansluiting op de zuidelijke ringweg. Zo kan het verkeer vanaf de Sontweg sneller de zuidelijke ringweg op.

19 OP- EN AFRIT VOOR EEMSPOORT EN DRIEBOND

De zuidelijke ringweg krijgt een extra aansluiting op de bedrijventerreinen Eemspoort en Driebond. Het verkeer uit het westen, naar bijvoorbeeld de Makro en de autoboulevard, kan langer op de ringweg blijven en hoeft niet meer over de parallelwegen met de lage bruggen over het Winschoterdiep.

MILIEUEFFECTRAPPORT BRENGT

WELKE GEVOLGEN HEEFT HET PLAN VOOR DE ZUIDELIJKE RINGWEG? LEIDT HET PLAN ECHT TOT EEN BETERE DOORSTROMING VAN HET VERKEER? NEEMT DOOR HET PLAN DE GELUIDSBELASTING AF OF JUIST TOE? BLIJFT DE LUCHTKWALITEIT WEL OP PEIL? EN WAT BETEKENT HET PLAN VOOR DE NATUUR? OP DEZE EN ANDERE VRAGEN GEEFT HET MILIEUEFFECTRAPPORT ANTWOORD.

Een Milieueffectrapport (MER) is verplicht bij activiteiten en projecten die belangrijke effecten op het milieu kunnen hebben. Naar deze effecten worden verschillende onderzoeken gedaan. Het MER doet verslag van deze onderzoeken. Voordat de overheid een besluit neemt, wordt het Milieueffectrapport openbaar gemaakt.

Op deze manier krijgen de overheid, die het besluit moet nemen, en de burgers vooraf inzicht in de gevolgen van het besluit.

SITUATIE IN 2030

Voor de aanpak van de zuidelijke ringweg is onder andere onderzocht wat de

gevolgen zijn voor het verkeer, de natuur, het water, de bodem, de cultuurhistorie, het geluid en de luchtkwaliteit. Daarbij is steeds een vergelijking gemaakt tussen de situatie in 2030 als het plan wél wordt uitgevoerd en de situatie in 2030 als het plan niet doorgaat.

GELUIDSBELASTING NEEMT AF

LANGS DE ZUIDELIJKE RINGWEG STAAN GELUIDSSCHERMEN OP DE PLEKKEN WAAR WONINGEN STAAN. DAT BLIJFT ZO. ER KOMT EEN EXTRA SCHERM TUSSEN DE MAASLAAN EN DE NIEUWE VERBINDINGSWEG LANGS DE MAASLAAN.

ONDERZOCHT IS WAT HET PLAN BETEKENT VOOR HET GELUID IN HET OMLIGGENDE GEBIED. CONCLUSIE: ALS HET PLAN WORDT UITGEVOERD, INCLUSIEF ALLE GELUIDSMAATREGELEN, DAALT HET AANTAL WONINGEN DAT GELUIDHINDER ONDERVINDT VAN HET VERKEER.

Het plan voor de zuidelijke ringweg bevat verschillende maatregelen om geluidhinder zo veel mogelijk te beperken. Op de zuidelijke ringweg zelf en op wegen in de stad die opnieuw worden ingericht, komt geluidsreducerend (stiller) asfalt. Verder worden geluidsschermen geplaatst op plekken waar woningen staan. In de verdiepte ligging wordt het geluid gedempt met geluidsabsorberende wanden. Uit berekeningen blijkt dat het plan bij geen enkele woning leidt tot het overschrijden van de wettelijke maximale geluidsgrenzen. Ook neemt de geluidbelasting op de woningen over het algemeen af.

BINNENWAARDEONDERZOEK

Niet overal treedt echter een positief effect op. Doordat verkeersstromen veranderen, zijn er woningen waar de geluidsoverlast toeneemt. Bij circa 120 woningen wordt de streefwaarde voor geluid niet gehaald. Deze woningen komen in aanmerking voor een 'binnenwaardeonderzoek'. Zodra het Tracébesluit onherroepelijk is, wordt bepaald in welke woningen zo'n onderzoek noodzakelijk is. Dat gebeurt op basis van de bouwkundige staat van de woning en de isolerende werking van de gevel. Blijkt uit een binnenwaardeonderzoek dat in de woning de geluidsbelasting te hoog is, dan worden maatregelen voorgesteld om de gevel te isoleren. De bewoners van de woningen waarbij de geluidswaarde hoger wordt dan de streefwaarde, hebben inmiddels een brief ontvangen met meer informatie.

BETERE DOORSTROMING VERKEER

HET PLAN VOOR DE ZUIDELIJKE RINGWEG IS EROP GERICHT OM DE STAD EN DE REGIO BETER BEREIKBAAR TE MAKEN EN HET VERKEER VLOTTER TE LATEN DOORSTROMEN. DIT GELDT NIET ALLEEN VOOR HET VERKEER OP DE RINGWEG ZELF, MAAR OOK VOOR HET VERKEER OP DE WEGEN IN DE STAD. UIT BEREKENINGEN BLIJKT DAT HET PLAN DEZE DOELEN REALISEERT.

Als er geen maatregelen zouden worden genomen, stroomt het verkeer op de zuidelijke ringweg in 2030 niet meer goed door. Dit blijkt uit het onderzoek naar de verkeerseffecten van het plan. Zowel in de ochtend- als de avondspts komen er lange files te staan. De bottleneck wordt vooral het Julianaplein, maar het verkeer komt ook vast te staan bij onder andere het Vrijheidsplein, op de A28 en tussen het Julianaplein en de Europaweg (in beide richtingen). Het plan dat nu is gemaakt, vergroot de capaciteit van de

zuidelijke ringweg. Daardoor kan de weg de toename van het verkeer gemakkelijker verwerken. Zowel in de ochtend- als de avondspts stroomt het verkeer beter door. De knelpunten bij het Julianaplein en het Vrijheidsplein worden opgelost. De files zijn nagenoeg verdwenen. De reistijd van Hoogkerk naar Westerbroek (en omgekeerd) neemt met bijna een derde af.

BETERE VERDELING

Het plan heeft ook gevolgen voor de hoeveelheden verkeer op de wegen in

de stad. Op sommige plekken wordt het drukker; op andere rustiger. De meeste knelpunten verdwijnen. Het plan zorgt namelijk voor een betere verdeling van het verkeer over de verschillende toegangswegen van de stad. Het verkeer naar de binnenstad wordt minder afhankelijk van het drukke Emmaviaduct. Voor het westen van de stad wordt de route Hoendiep/Peizerweg aantrekkelijker. Verkeer richting het oosten van het centrum krijgt een snellere toegang via de Europaweg/Bornholmstraat.

ALLE EFFECTEN IN BEELD

BERMBLOEMEN GROEIEN OOK LANGS DE RINGWEG. BIJ DE UITVOERING VAN HET PLAN WORDT REKENING GEHOUDEN MET BESCHERMDE PLANTEN EN DIEREN.

LUCHTKWALITEIT IN 2021 BETER DAN NU

DE KWALITEIT VAN DE LUCHT ROND DE ZUIDELIJKE RINGWEG VOLDOET ZOWEL NU ALS IN DE TOEKOMST, ALS HET PLAN IS UITGEVOERD, RUIMSCHOOTS AAN DE GRENSWAARDEN.

De afgelopen jaren is de luchtkwaliteit overal in Nederland aanzienlijk verbeterd. Industrie, landbouw en verkeer stoten steeds minder verontreinigende stoffen uit. Het is de verwachting dat deze trend zich de komende jaren doorzet. In het Noorden is de lucht bovendien schoner dan gemiddeld in Nederland.

GERING EFFECT

Het effect dat het plan heeft op de luchtkwaliteit rond de zuidelijke ringweg, is gering. Uit het onderzoek blijkt dat in 2021 en in 2030 de lucht rond de zuidelijke ringweg in het algemeen beter is dan nu. Bij de openingen rond de deksels neemt de hoeveelheid stikstofdioxide en fijn stof licht toe. Er tussenin (bij de deksels) wordt de lucht juist iets schoner. De luchtkwaliteit voldoet overal ruimschoots aan de (strengere) grenswaarden. Extra maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren, zijn dan ook niet nodig.

EFFECTEN OP NATUUR BLIJVEN BEPERKT

OOK IN DE STAD KOMT NATUUR VOOR. VOOR HET MER IS ONDER ANDERE ONDERZOCHT WAT DE GEVOLGEN VAN HET PLAN ZIJN VOOR DE DICHTBIJGELEGEN NATUURGEBIEDEN, DE DIEREN EN PLANTEN EN DE BOMEN EN HET GROEN RONDOM DE ZUIDELIJKE RINGWEG.

Uit het onderzoek blijkt dat het plan voor de zuidelijke ringweg weinig gevolgen heeft voor de twee belangrijke natuurgebieden in de buurt: het Leekstermeergebied en het Zuidlaardermeergebied. (Natura 2000-gebieden). Het plan leidt niet tot een

verslechtering van natuurlijke leefgebieden en ook niet tot meer overlast van geluid of licht. Daarvoor zijn de afstanden te groot.

PLANTEN EN DIEREN

In het gebied rond de zuidelijke ringweg komen diverse beschermde plant- en diersoorten voor, blijkt uit het onderzoek. Bij het uitvoeren van het plan wordt hier rekening mee gehouden. Als er bijvoorbeeld werkzaamheden nodig zijn op groeiplaatsen van beschermde plantensoorten, dan moet de aannemer van te voren de aanwezige planten laten

uitsteken en verplaatsen. Bomenrijen worden gespaard of worden opnieuw aangeplant om te voorkomen dat vliegroutes van vleermuizen onderbroken worden. De aannemer mag bij het bouwen van viaducten, tunnels en bruggen niet met lichtbronnen werken in de periode waarin vleermuizen actief zijn (maart-november). Vanwege de aanwezigheid van broedvogels mag de aannemer de werkzaamheden aan of in de buurt van bosschages, bomen en ruigtes die niet worden verwijderd, alleen buiten het broedseizoen uitvoeren.

BOMEN EN GROEN

Rond de zuidelijke ringweg staan veel bomen. Langs de ringweg, in aangrenzende woonstraten, in groenstroken en in parken. Bij de aanpak van de zuidelijke ringweg is het de bedoeling om de bestaande bomen en houtopstanden zo veel mogelijk te behouden, maar dat zal lang niet altijd gaan. Voor elke boom die moet verdwijnen, wordt een nieuwe geplant. Of de boom wordt verplaatst, wanneer dit mogelijk is. Het streven is dit zo veel mogelijk in het plangebied te doen.

OP DE ZUIDELIJKE RINGWEG BLIJVEN TIJDENS DE WERKZAAMHEDEN ALTIJD IN BEIDE RICHTINGEN TWEE RIJSTROKEN BESCHIKBAAR.

BOUWHINDER: NIET TE VOORKOMEN, WEL TE BEPERKEN

Ook voor omwonenden zal de uitvoering van de werkzaamheden overlast met zich meebrengen. Zij moeten rekening houden met verschillende vormen van bouw hinder, zoals bouwverkeer, geluid, een slechtere luchtkwaliteit en trillingen. Bouwverkeer en geluid gaan naar verwachting voor de meeste hinder zorgen. Waar welke overlast gaat optreden, is nog niet bekend. De aannemer wordt uitgedaagd om

de overlast van de werkzaamheden zo veel mogelijk te beperken. Hiervoor zijn verschillende maatregelen mogelijk, zoals het weren van bouwverkeer in de woonwijken. Alle werkzaamheden worden nauwkeurig op elkaar afgestemd door Groningen Bereikbaar, het samenwerkingsverband van Noordelijke overheden en werkgevers en ProRail.

BETERE AANSLUITING OP WESTELIJKE RING

IMPRESSIE VAN DE TOEKOMSTIGE SITUATIE OP DE ZUIDLIJKE RINGWEG, GEZIEN VANUIT DE RICHTING HOOGKERK. LINKS DE GASUNIE. HET VRIJHEIDSPLEIN IS HIER VOLLEDIG ONGELIJKVLOERS.

DE HUIDIGE SITUATIE.

HET PLAN VOOR DE ZUIDLIJKE RINGWEG ZORGT VOOR EEN BETERE OPLOSSING VOOR AUTOMOBILISTEN DIE NAAR DE WESTELIJKE RINGWEG MOETEN OF DAAR VANDAAN KOMEN. VOOR HEN ZIJN DE AANPASSINGEN BIJ HET VRIJHEIDSPLEIN (DE GROTE ROTONDE BIJ DE GASUNIE) (...) EN DE AANSLUITING CORPUS DEN HOORN (DE MINIROTONDES ONDER IN BEELD) VAN GROOT BELANG.

Automobilisten uit de richting Drachten kunnen straks eenvoudiger en sneller de westelijke ring op. Nu moet dit verkeer al vroeg de ringweg af, bij de afslag Corpus den Hoorn. Via een minirotonde moet het verkeer over een parallelweg naar het Vrijheidsplein. Op de minirotonde staat het verkeer vaak vast. In het nieuwe plan kunnen de auto-mobilisten langer

op de zuidelijke ringweg doorrijden. Vlak voor het Vrijheidsplein nemen ze de afslag voor de westelijke ringweg. Zonder ander verkeer te kruisen, komen ze op de westelijke ringweg uit. Ze hoeven straks ook niet meer te wachten bij de verkeerslichten bij MartiniPlaza, want die kruising wordt ongelijkvloers. Ook voor het verkeer dat vanaf de westelijke ring in de richting

Drachten gaat, verbetert de situatie. Het verkeer gaat bij het Vrijheidsplein rechtsaf en kan direct de zuidelijke ringweg op. De minirotondes bij Laan Corpus den Hoorn en het Stadspark worden door deze aanpassingen ontlast. Daardoor zijn wijken als Corpus den Hoorn en Piccardthof en bestemmingen zoals het Stadspark en Martini Ziekenhuis beter bereikbaar.

VRAAG EN ANTWOORD

‘HOE KOM IK PER FIETS VANAF DE GASUNIE NAAR DE DONDRSLAAN?’

SANNETTE DE GROES: ‘VOOR MIJ KAN HET ALLEEN MAAR BETER WORDEN.’

‘HET IS NU VERRE VAN IDEAAL’, ZEGT SANNETTE DE GROES ALS WE HAAR VRAGEN NAAR DE VERKEERSITUATIE BIJ HET VRIJHEIDSPLEIN IN GRONINGEN. SANNETTE (26) WERKT BIJ DE GASUNIE EN WOONT ‘AAN DE OVERKANT’ VAN HET PLEIN IN DE DONDRSLAANFLAT. ‘MAAR IK MOET ONTZETTEND OMFIETSEN ALS IK NAAR HUIS WIL. EN DAN KOM IK ONDERWEG OOK NOG EENS EEN PAAR ONVEILIGE OVERSTEEKPLAATSEN TEGEN’, ZEGT ZE.

Sannette studeert nog en werkt nu drie jaar op de cateringafdeling van de Gasunie. ‘Het is een wat onzinnige route naar huis. Eerst moet ik al met fiets en al over de trappen van het fietstunneltje richting MartiniPlaza. Als het donker is, geeft me dat niet een prettig en veilig gevoel. Gelukkig staat er vanuit de Gasunie een camera op de tunnel gericht en houden ze het in de gaten.’

‘Na het tunneltje moet ik twee keer de afrit van de ringweg oversteken’, vervolgt ze. ‘Dat is behoorlijk gevaarlijk. Bovendien moet ik meestal lang wachten voordat ik veilig kan oversteken, zeker als het spitsuur is. Het is daar oppassen geblazen.’ Sannette is benieuwd hoe de situatie voor fietsers en voetgangers gaat worden. ‘Voor mij kan het alleen maar beter worden.’

ANTWOORD

Je route wordt niet korter, maar wel veiliger. Het tunneltje met traptreden bij de westelijke ringweg verdwijnt. In plaats hiervan komt een volwaardige fietsverbinding onder de westelijke ringweg door. Ook de route van de Leonard Springerlaan naar de Laan van de Vrijheid wordt beter. Je hoeft hier straks niet meer de op- en afritten van de ringweg over te steken, maar je kunt er onderdoor rijden.

‘AANPAK ZUIDELIJKE RINGWEG LOST MEERDERE PROBLEMEN IN ÉÉN KLAP OP’

‘GRONINGEN IS BEGONNEN AAN EEN VAN DE GROOTSTE INGEPEN TER VERBETERING VAN DE BEREIKBAARHEID. DE MANIER WAAROP DAT GEBEURT, IS UITZONDERLIJK. NIET ALLEEN VANWEGE DE OMVANG, MAAR OOK DOOR DE INTENSIEVE SAMENWERKING TUSSEN HET RIJK, DE GEMEENTE EN DE PROVINCIE GRONINGEN. EEN AANTAL STRUCTURELE PROBLEMEN WORDT IN ÉÉN KEER AANGEPAKT.’

Dat zegt de Groningse gedeputeerde voor verkeer en vervoer, Mark Boumans (VVD). Hij is namens de provincie betrokken bij de plannen voor de verbetering van de bereikbaarheid van de stad Groningen. Volgens Mark Boumans is de ongekend ingrijpende aanpak van de zuidelijke ringweg van groot belang voor de héle regio. Groningen is namelijk de economische motor voor een zeer groot deel van Noord-Nederland en alles moet

er aan gedaan worden om te voorkomen dat die motor gaat pruttelen, of zelfs tot stilstand zou komen.

VEEL OPLOSSINGEN

Onder verantwoordelijkheid van de provincie is eerst al de oostelijke ringweg opgeknapt, waardoor er een fraaie ringweg is gekomen nabij Lewenborg en Beijum in een ‘groene vallei’, waar het verkeer nu soepel doorheen rijdt. Nu is de zuidelijke ringweg aan de beurt en ook hiervan heeft gedeputeerde Boumans hoge verwachtingen. ‘Dankzij de aanpak wordt de stad Groningen straks niet alleen goed bereikbaar, maar doordat de weg straks deels ondergronds komt te liggen, komt er weer eenheid in het gebied rond het Sterrebos. De ringweg is daar nu nog een soort harde scheiding. Die verdwijnt straks, waardoor er nieuw stedelijk gebied

GEDEPUTEERDE MARK BOUMANS BIJ HET VRIJHEIDSPLEIN: ‘INGRIJPENDE AANPAK VAN BELANG VOOR HÉLE REGIO.’

ontstaat en het Sterrebos als eenheid wordt hersteld.’ ‘Bovendien verdwijnen de stoplichten bij het Julianaplein, waardoor je straks in één keer kunt doorrijden. Ik ben dus heel blij met dit project, de grootste investering van Noord-Nederland. Maar je krijgt daar heel veel oplossingen en een nieuwe toevoeging voor terug’, aldus gedeputeerde Boumans.

‘ROND HET STERREBOS IS DE RINGWEG NU EEN HARDE SCHEIDING’

VRAAG EN ANTWOORD

'HOE KOMEN WE STRAKS VANUIT ASSEN OP DE GROTE MARKT?

SANDRA SPIJK (22) EN JORICK DOMHOF (23) ZIJN OP KOOPJESJACHT IN HET CENTRUM VAN GRONINGEN. ZE KOMEN UIT BOVENSMILDE EN GASTEREN EN WONEN IN DE STAD 'OP KAMERS'. MEESTAL GAAN ZE MET DE TREIN VANUIT ASSEN NAAR GRONINGEN, MAAR ZE GAAN OOK REGELMATIG MET DE AUTO RICHTING GRONINGEN. 'EN ONZE OUDERS KOMEN OOK WEL EENS OP BEZOEK', ZEGT SANDRA.

'We hebben niet veel last van de wegwerkzaamheden', zeggen ze. 'Maar gaan ze straks met de zuidelijke ringweg aan de slag? Dat wisten we niet. Wel goed om te weten, ook als wij

of onze ouders vanuit de Assen eens de binnenstad willen bezoeken. Wat gaat er veranderen?'

ANTWOORD

Voor koopjesjagers die de stad vanuit het zuiden benaderen, verandert er niet veel. Je komt vanaf 2020 net als nu via de A28 de stad binnen. Vervolgens neem je de afrit Centrum. De verkeersborden leiden je via de Brailleweg en het Emma-viaduct richting de binnenstad. Je kunt op verschillende plekken parkeren. Er is ruim voldoende parkeergelegenheid. Veel shopplezier!

JORICK DOMHOF EN SANDRA SPIJK: 'WE HEBBEN NIET VEEL LAST VAN DE WEGWERKZAAMHEDEN.'

MAQUETTE RING ZUID IN INFORMATIECENTRUM

SINDS JULI DIT JAAR KUNT U IN HET INFORMATIECENTRUM OP DE GROTE MARKT IN GRONINGEN TERECHT VOOR INFORMATIE OVER DE BEREIKBAARHEID VAN GRONINGEN. U VINDT ER ONDER ANDERE EEN OVERZICHTSKAART VAN DE VERSCHILLENDE PROJECTEN EN EEN MAQUETTE VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG.

Het informatiecentrum is zes dagen per week geopend en is, samen met de VVV,

gehuisvest midden op de Grote Markt. Binnen vindt u informatie over veranderingen aan de oostwand van Grote Markt, de bouw van het Forum, Meerstad en alle projecten van Groningen Bereikbaar. Er is veel te zien: maquettes, informatiepanelen, films, animaties, interactieve toepassingen en ander beeldmateriaal. Via een speciaal ontworpen 3d-animatie kunt u zelf een virtuele rondwandeling maken door het

vernieuwde stadshart van Groningen. Ook kunt u uw vragen stellen aan de medewerkers.

MAQUETTE

De maquette van de zuidelijke ringweg verhuist voor de informatiebijeenkomsten in september even naar MartiniPlaza, maar komt daarna zo snel mogelijk weer terug.

OPENINGSTIJDEN INFORMATIECENTRUM

ma	12.00 tot 18.00 uur
di-vrij	9.30 tot 18.00 uur
zat	10.00 tot 17.00 uur

KOM KIJKEN

Wilt u van dichtbij bekijken hoe Groningen verandert de komende jaren? Kom dan langs in het informatiecentrum!

'BEWONERS VAN DE STAD MOETEN GEMAKKELIJK VANUIT HUN WIJK DE RINGWEG KUNNEN BEREIKEN'

DE TOEKOMSTIGE ENORME OPKNAPBEURT VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG IS UNIEK IN NEDERLAND. DAT ZEGT SIEBEN POEL, HOOFDINGENIEUR-DIRECTEUR RIJKSWATERSTAAT NOORD-NEDERLAND. HIJ HEEFT VEEL ERVARING MET INGRIJPENDE PLANNEN VOOR VERNIEUWING VAN WEGEN. NIET ALLEEN VANUIT ZIJN HUIDIGE FUNCTIE, MAAR OOK VANUIT ZIJN VORIGE FUNCTIE, TOEN HIJ ZES JAAR WERKTE BIJ DE LANDELIJKE DIENST INFRASTRUCTUUR VAN RIJKSWATERSTAAT.

HOOFDINGENIEUR-DIRECTEUR SIEBEN POEL (RIJKSWATERSTAAT NOORD-NEDERLAND) BIJ DE MINIROTONDES BIJ CORPUS DEN HOORN: 'DE RECONSTRUCTIE HEEFT IMPACT OP GROTE GROEPEN BETROKKENEN.'

'Ook voor Rijkswaterstaatsbegrippen is dit een omvangrijk en complex project', vertelt Sieben Poel. 'Vooral de inpassing van dit tracé, in het eigen karakter van de stad Groningen en de samenhang met aanpassingen van het onderliggend wegennet, maken dit project bijzonder. In het verlengde daarvan heb ik ook waardering voor de integrale aanpak van Groningen Bereikbaar.' Bij het project Aanpak Ring Zuid is direct vanaf het begin onderzoek gestart naar hoe tijdens de bouw de vertragingen voor het verkeer zoveel mogelijk beperkt kunnen worden. Leidend daarbij zijn begrippen als slim bouwen, slim plannen, verkeersmanagement, mobiliteitsmanagement, alternatieven bieden voor vervoer en communicatie.

IMPACT

'De huidige zuidelijke ringweg in Groningen heeft te weinig capaciteit om de toenemende verkeersdruk goed te kunnen verwerken. Als we hier nu niets aan doen, is dit heel slecht voor de economie en de werkgelegenheid in de stad en de regio. Doordat de ringweg dwars door de stad loopt, heeft de reconstructie impact op grote groepen betrokkenen.

Dit komt allemaal overeen met de situatie rond de aanpak van de A2 in Maastricht, die u wellicht kent van uw route naar zonnige oorden als Frankrijk. Een andere overeenkomst met Maastricht is dat beide projecten zorgen voor verbetering van de leefbaarheid en de ruimtelijke kwaliteit van de directe omgeving. In Maastricht wordt dit gedaan door een tunnel te bouwen. Het verschil met de zuidelijke ringweg is dat in Maastricht 80% doorgaand verkeer is. In Groningen gaat over de ringweg juist 80% bestemmingsverkeer voor de stad en ommelanden, en 20% doorgaand verkeer. De zuidelijke ringweg moet dus veel aanknopingspunten hebben, zodat de bewoners van de stad gemakkelijk vanuit hun wijk de ringweg kunnen bereiken. Een tunnel zou slechts voor 20% van het verkeer een doelmatige oplossing zijn. Bij de aanpak

'HUIDIGE RINGWEG TE WEINIG CAPACITEIT'

van de zuidelijke ringweg wordt daarom een deel van de weg verdiept aangelegd. Dat is ook minder duur dan een tunnel. Het spreekt voor zich dat we bij het ontwerp goed luisteren naar bewoners en belanghebbenden.'

VERKEERSLICHTEN JULIANAPLEIN VERDWIJNEN

IMPRESSIE VAN HET TOEKOMSTIGE JULIANAPLEIN, GEZIEN VANUIT ZUIDELIJKE RICHTING. HET JULIANAPLEIN IS HIER VOLLEDIG ONGELUKVLOERS.

VERKEERSLICHTEN OP EEN RIJKSWEG ZIJN IN NEDERLAND UITERST ZELDZAAM GEWORDEN. HET KNOOPPUNT JULIANAPLEIN, WAAR DE A7 EN DE A28 ELKAAR KRIJSEN, IS EEN VAN DE LAATSTE UITZONDERINGEN. IN HET NIEUWE PLAN VERDWIJNEN OOK HIER DE VERKEERSLICHTEN, ZODAT HET VERKEER ONGEHINDERD EN VEILIG KAN DOORRIJDEN.

Het Julianaplein wordt steeds meer de 'bottleneck' voor het verkeer in Noord-Nederland. In de ochtend- en de avondspits staan er bijna altijd files. Dit is niet alleen ergerlijk voor mensen die naar hun werk gaan of naar huis willen, het leidt er ook toe dat het verkeer andere routes gaat zoeken. Ook leidt het remmende, wachtende en optrekkende verkeer tot veel lawaai en uitlaatgassen.

Het nieuwe plan zorgt ervoor dat het verkeer bij het Julianaplein veel beter kan doorstromen. Het verkeer hoeft niet meer

te wachten. Dat maakt de ringweg weer een snelle en aantrekkelijke route die bovendien veiliger is. De stad wordt beter bereikbaar en het doorgaande verkeer loopt minder vertraging op. De geluidshinder van het Julianaplein neemt af, ook doordat er geluids-reducerend asfalt komt. Een ander obstakel dat verdwijnt, is de beweegbare brug bij het Julianaplein. Hiervoor in de plaats komt een vaste brug die hoger ligt, zodat de schepen er ongehinderd onderdoor kunnen varen. Het autoverkeer hoeft hier niet meer te wachten.

DE HUIDIGE SITUATIE.

MAASLAAN VIA GELUIDSSCHERM AFGESCHERMD VAN NIEUWE VERBINDINGSWEG

DE MAASLAAN BLIJFT EEN WOONSTRAAT WAARIN AUTO'S NIET HARDER MOGEN DAN 30 KM/UUR. OMDAT NAAST DE MAASLAAN DE NIEUWE AANSLUITING OP DE HEREWEG KOMT, IN DE VORM VAN EEN NIEUWE VERBINDINGSWEG, WORDT DE STRAAT WEL ANDERS INGERICHT.

De Maaslaan loopt parallel aan de zuidelijke ringweg. In het plan komt tussen deze twee wegen door een nieuwe weg. Dit is de verbindingsweg voor het verkeer tussen de Hereweg en het Julianaplein, in twee richtingen. De Maaslaan en de verbindingsweg zijn van elkaar gescheiden door een groenstrook met daarin een geluidsscherm. De inrichting van de groenstrook en de hoogte van de schermen wordt nog nader uitgewerkt in overleg met de bewoners.

PARKEERPLAATSEN

De Maaslaan houdt dezelfde hoeveelheid verkeer als nu. In de nieuwe situatie komen de parkeerplaatsen langs de straat, aan beide kanten. Het aantal parkeerplaatsen in de Maaslaan zelf daalt, maar direct om de hoek, op het Hoornsediep, komen er plaatsen bij. In totaal neemt het aantal parkeerplaatsen daardoor met 15 toe.

IMPRESSIE VAN DE NIEUWE INRICHTING VAN DE MAASLAAN. RECHTS, ACHTER DE BOMEN, STAAT EEN GELUIDSSCHERM. DE AFMETINGEN EN DE UITVOERING HIERVAN WORDEN BEPAALD IN OVERLEG MET DE BEWONERS.

‘NIEUWE ZUIDELIJKE RINGWEG GROTE VERBETERING, MAAR WE ZIJN ER NOG NIET!’

‘HET VERNIEUWEN VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG IS IN VEEL OPZICHTEN EEN BIJZONDER PROJECT. GOED VOOR DE BEREIKBAARHEID VAN GRONINGEN EN OOK VOOR DE RUIMTELIJKE KWALITEIT, DE VEILIGHEID EN DE LEEFBAARHEID. ER LIGT NU EEN HEEL MOOI PLAN, MAAR ER ZIJN NOG ALTIJD ZAKEN DIE BETER KUNNEN. DAAROM IS HET GOED DAT ER INSpraak IS. DOOR TE LUISTEREN NAAR DE BUURT EN ANDERE BETROKKENEN, KUNNEN WE HET PLAN VERDER VERBETEREN. DAT IS TOT NU TOE GEBLEKEN.’

WETHOUDER JOOST VAN KEULEN BIJ DE SPOORWEGOVERGANG BIJ DE ESPERANTOSTRAAT, AAN DE RAND VAN HET TOEKOMSTIGE ZUIDERPLANTSOEN: ‘AL MET AL EEN GROTE VOORUITGANG VAN DE LEEFBAARHEID IN HET GEBIED.’

Dat betoogt wethouder Joost van Keulen (VVD) van Verkeer en Vervoer wanneer we hem vragen hoe hij aankijkt tegen de komende, ingrijpende opknabbeurt voor de zuidelijke ringweg. Ook het vooruitzicht dat de weg deels ondergronds komt te liggen, stemt de wethouder tevreden. ‘Dit heeft als voordeel dat de twee stadsdelen die aan beide kanten van de weg liggen niet meer gescheiden worden, maar door het Sterrebos juist met elkaar verbonden zullen zijn. Op die manier kan er een nieuw Zuiderplantsoen ontstaan. Het plan kost ruim 650 miljoen, dus dan mag je ook wel wat verwachten. Qua geluidsbelasting gaan we er in Groningen in zijn totaliteit op vooruit. En ook de verkeersveiligheid en de doorstroming verbeteren! Al met al een grote vooruitgang van de leefbaarheid in het gebied.’

DIALOOG MET BEWONERS

Van Keulen is ook zeer tevreden met het feit dat er een open dialoog is met buurtbewoners. Dat heeft volgens hem geleid tot wezenlijke aanpassingen van de plannen, bijvoorbeeld bij de Helperzoom en de Vondellaan. Ook levert de buurt ideeën voor het te creëren Zuiderplantsoen. Ook de nieuwe aansluiting van de Hereweg parallel aan de Maaslaan zal in nauw

overleg met de bewoners worden ingepast. ‘Maar het zal niet lukken om aan alle wensen tegemoet te komen en soms moet je lastige keuzes maken. Wij zullen dan als bestuurders datgene kiezen wat voor de stad als geheel de beste oplossing is. Wat

‘SOMS MOET JE LASTIGE KEUZES MAKEN’

de zuidelijke ringweg betreft, heb ik echt de indruk dat we daarin slagen en ik ben ook zeer tevreden met de aanpassingen na overleg met buurtbewoners’, aldus wethouder Joost van Keulen.

DRIE VARIANTEN VOOR DRUKKERE VONDELLAAN

AUTOMOBILISTEN UIT DE WIJERT KUNNEN STRAKS EENVOUDIGER EN SNELLER OP DE ZUIDELIJKE RINGWEG KOMEN, VIA DE NIEUWE AANSLUITING BIJ DE VONDELLAAN. DIT BETEKEN WEL DAT ER OP DE VONDELLAAN (HET GEDEELTE TUSSEN DE VAN IDEKINGEWEG EN DE AANSLUITING OP HET JULIANAPLEIN) MEER VERKEER KOMT. VANWEGE DE VEILIGHEID EN DE LEEFBAARHEID WORDT DE WEG ANDERS INGERICHT.

Het plan voor de zuidelijke ringweg zorgt in 2030 op de Vondellaan voor een toename van het verkeer van 3.000

naar 11.500 auto's per etmaal. Om de Vondellaan veilig te houden, vooral voor fietsers en voetgangers, is een andere inrichting van de weg nodig. In het plan zijn hiervoor drie varianten uitgewerkt. Mede aan de hand van de zienswijzen die in de inspraakperiode worden ingediend, wordt een keuze gemaakt uit een van de drie varianten. Daarna wordt het plan verder uitgewerkt.

ALLE VARIANTEN

In alle drie varianten blijven de zebrapaden bestaan en krijgen de

bushaltes een andere plek. Ter hoogte van de Henriëtte Roland Holststraat (bij het Gomarus College) komt een verkeerslicht voor voetgangers, zodat scholieren die met de bus komen, veilig kunnen oversteken. In alle varianten moeten bomen worden gekapt, maar daar komen nieuwe bomen voor terug, deels in de omliggende straten. Het aantal parkeerplaatsen in de Vondellaan neemt in alle drie varianten af. Alle parkeerplaatsen die verdwijnen, worden in de buurt gecompenseerd, bij het Gomarus College.

‘VANWEGE DE VEILIGHEID EN DE LEEFBAARHEID WORDT DE WEG ANDERS INGERICHT’

HUIDIGE SITUATIE

OP DIT MOMENT LIGGEN AAN BEIDE KANTEN VAN DE VONDELLAAN FIETSSSTROKEN, MET DAARNAAST PARKEERPLEKKEN. AAN DE OOSTZIJDE VAN DE WEG STAAN GROTE BOMEN.

VARIANT A EXTRA BREDE FIETSSSTROKEN MET GROENE MIDDENBERM

IN DEZE VARIANT KRIJGT DE VONDELLAAN EEN BREDE, GROENE MIDDENBERM MET BOMEN. HIERDOOR WORDT HET VERKEER IN BEIDE RICHTINGEN VAN ELKAAR GESCHIEDEN. VOOR FIETTERS ZIJN ER EXTRA BREDE FIETSSSTROKEN.

VARIANT B VRIJLIGGENDE FIETSPADEN

IN DEZE VARIANT KRIJGT DE VONDELLAAN AAN BEIDE ZIJDEN EEN VRIJLIGGENDE FIETSPAD. TUSSEN DE WEG EN DE FIETSPADEN LIGGEN PARKEERSTROKEN.

VARIANT C VRIJLIGGENDE FIETSPAD VOOR TWEE RICHTINGEN AAN WESTZIJDE

IN DEZE VARIANT BLIJFT DE OOSTZIJDE VAN DE VONDELLAAN ZO VEEL MOGELIJK GEHANDHAAFD. AAN DE WESTZIJDE VAN DE WEG LIGT EEN FIETSPAD VOOR VERKEER IN TWEE RICHTINGEN. AAN DE NOORDZIJDE SLUIT HET FIETSPAD AAN OP HET FIETSPAD BIJ HET KNOOPPUNT JULIANAPLEIN. AAN DE ZUIDZIJDE KOMT HET FIETSPAD UIT OP DE ROTONDE MET DE VAN IDEKINGEWEG.

ZUIDELIJKE RINGWEG VERDWIJNT DEELS UIT HET STRAATBEELD

DE AANPAK VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG BIEDT KANSSEN OM DE WEG BETER IN DE STAD IN TE PASSEN. TUSSEN DE HEREWEG EN HET OUDE WINSCHOTERDIEP WORDT DE WEG BIJVOORBEELD VERDIEPT AANGELEGD. DAARDOOR LOOPT DE RINGWEG STRAKS NIET MEER ALS EEN FYSIEKE EN VISUELE BARRIÈRE DWARS DOOR DE STAD.

Dankzij de verdiepte ligging verdwijnt de zuidelijke ringweg tussen de Hereweg en het Oude Winschoterdiep uit het zicht. Bovenop de verdiepte weg komen drie zogenaamde 'deksels'. Op deze deksels wordt een groot openbaar en autoluw park gerealiseerd, met een afwisseling aan bos, planten en open ruimten: het Zuiderplantsoen. Door een deel van de weg verdiept aan te leggen, nemen de

effecten van het verkeer op de omgeving af. Bovendien verbinden de deksels de stadswijken Oosterpoort, De Linie en de Herewegbuurt weer met elkaar. Ook kunnen het noordelijke en zuidelijke deel van het Sterrebos met elkaar worden verenigd.

OP- EN AFRITTEN

Met het oog op de veiligheid vervallen

in het verdiepte deel de huidige op- en afritten bij de Hereweg en de Oosterpoort. Het autoverkeer dat hiervan gebruik maakt, krijgt verschillende alternatieven. Helpman en de Oosterpoort blijven met de zuidelijke ringweg verbonden via een nieuwe verbindingsweg in twee richtingen. Deze loopt parallel aan de ringweg, van de Hereweg tot aan de Brailleweg.

IMPRESSIE VAN DE VERDIEPTE LIGGING, GEZIEN VANUIT OOSTELIJKE RICHTING. BOVENIN HET KANTOOR VAN DUO/BELASTINGDIENST. OVER DE VERDIEPTE LIGGING LIGGEN DRIE DEKSELS, MET DAAROP EEN NIEUW GROEN GEBIED: HET ZUIDERPLANTSOEN. BIJ DE OPENINGEN TUSSEN DE OVERKAPPING VAN DE RINGWEG KOMEN VEILIGHEIDSSCHERMEN EN/OF BEPLANTING. AAN DE KANT VAN DE FRONTIER (DE ONDERSTE OPENING) KOMT BOVENDIEN EEN GELUIDSSCHERM.

VOORAL POSITIEVE EFFECTEN VAN DE VERDIEPTE LIGGING

EEN GROENE OASE MET RUIMTE VOOR ONTSPANNING EN RECREATIE, IN PLAATS VAN EEN DRUKKE VERKEERSWEG. DE VERDIEPTE LIGGING VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG TUSSEN DE HEREWEG EN HET OUDE WINSCHOTERDIEP HEEFT GROTE GEVOLGEN VOOR DE DIRECTE OMGEVING. IN HET MILIEUEFFECTRAPPORT ZIJN DE EFFECTEN BESCHREVEN. DE MEESTE ZIJN POSITIEF.

Waar de weg aan het zicht wordt onttrokken, ter hoogte van de deksels, verbetert de luchtkwaliteit en neemt de geluidshinder af. Bij de twee openingen tussen de deksels neemt zeer lokaal de hoeveelheid stikstofdioxide en fijn stof toe, maar de maximale waarden worden nergens overschreden. Voor dieren en planten in het Sterrebos en een deel van het gebied rond de Papiermolen neemt 's nachts de overlast van licht af. De verdiepte ligging in het Sterrebos wordt 'in den natte' aangelegd, om grondwaterveranderingen te beperken.

Daarmee worden verblijfsplaatsen van dieren beschermd en ondervinden bomen geen nadelen. Specifieke maatregelen zijn nodig om de verkeersveiligheid in de verdiepte ligging te garanderen. Aandachtspunt is ook de bereikbaarheid voor hulpdiensten. Voor fietsers ontstaan over de deksels aantrekkelijkere en veiligere fietsroutes. Dat is ook gunstig voor de sociale veiligheid. Fietsers en voetgangers krijgen meer overzicht in het gebied. Door het doortrekken van fietsroutes en door de nieuwe functies op de deksels, trekt het gebied meer

mensen aan, wat het gevoel van veiligheid vergroot.

BOUWHINDER

Bij de aanleg van de verdiepte ligging wordt bouw hinder voor de omgeving verwacht. Hoeveel, dat is voor een belangrijk deel afhankelijk van de manier waarop de verdiepte ligging wordt aangelegd. Het heien of intrillen van damwanden leidt tot meer geluid en trillingen dan andere methodes, zoals het aanbrengen van een zogenaamde diepwand. In de aanbestedingsfase komt hier meer duidelijkheid over.

HELPERZOOMTUNNEL HOUDT WIJKEN AAN WEERSZIJDEN SPOOR BEREIKBAAR

IMPRESSIE VAN DE HELPERZOOMTUNNEL, GEZIEN VANUIT DE RICHTING VAN DE HELPER BRINK.

TUSSEN DE HELPERZOOM EN HET EUROPAPARK KOMT EEN NIEUWE VERBINDING ONDER HET SPOOR DOOR: DE HELPERZOOMTUNNEL. DEZE VERBINDT DE WIJKEN HELPMAN/COENDERSBORG EN EUROPAPARK, OOSTERPOORTWIJK EN DE LINIE MET ELKAAR. DE HELPERZOOMTUNNEL VERVANGT DE HUIDIGE SPOORWEGOVERGANG BIJ DE ESPERANTOSTRAAT EN KOMT IN HET VERLENGDE VAN DE HELPER BRINK.

De bestaande spoorwegovergang bij de Esperantostraat moet over enkele jaren dicht omdat hier een extra spoor komt en er meer treinen richting Zwolle gaan rijden. Verkeer tussen de wijken aan de oostzijde van het spoor (Europapark, De Linie en De Oosterpoort) en de westzijde van het spoor (Helpman/Coendersborg) kan dan gebruik gaan maken van de Helperzoomtunnel. De tunnel is ook bedoeld voor fietsers en voetgangers en voor bussen en hulp-diensten, zoals ambulances. Vrachtwagens mogen niet door de tunnel.

ZIENSWIJZEN

De Helperzoomtunnel maakt onderdeel uit van de aanpak van de zuidelijke ringweg. De tunnel ligt echter buiten het plangebied en volgt daarom een aparte juridische procedure. De gemeente Groningen moet hiervoor een omgevingsvergunning verlenen. Vanaf eind september kunnen hierop zienswijzen worden ingediend.

DE AANLEG VAN DE HELPERZOOMTUNNEL VERANDERT DE VERKEERSSTROMEN IN HELPMAN EN COENDERSBORG. EEN VERKEERSPLAN MOET ERVOOR ZORGEN DAT DE WIJKEN LEEFBAARDER EN VERKEERSVEILIGER WORDEN. EEN GROOT DEEL VAN DE WIJKEN WORDT 30 KM/UR-GEBIED.

Het verkeersplan bestaat uit meerdere onderdelen. Zo wordt op en rondom de Helper Brink, waar veel scholen liggen, de maximumsnelheid verlaagd tot 30 km/uur. De Helper Brink krijgt aan de uiteinden

VERKEERSPLAN HOUDT HELPMAN EN COENDERSBORG LEEFBAAR EN VEILIG

eenrichtingsverkeer. Automobilisten kunnen de straat daardoor niet meer direct inrijden vanaf de Helperzoom en vanaf de Verlengde Hereweg. Van verschillende straten in de wijk wordt de rijrichting veranderd, zoals de Coendersweg, de Haydnlaan, de

Chopinlaan, de Beethovenlaan en de Helper Oostsingel. Zo ontstaan meerdere kleine verkeerscirculaties rondom de scholen in de wijk. In de Haydnlaan en de Beethovenlaan worden 'kiss-and-ride'-stroken aangelegd. Hier kunnen

ouders hun kinderen rustig en veilig uit de auto laten stappen. De Helper Brink wordt daardoor veilig voor fietsers en voetgangers. Verder worden de kruispunten in de wijk waar veel fietsers en voetgangers oversteken, veiliger ingericht.

VRAAG EN ANTWOORD 'HOE KOMEN MIJN KLANTEN STRAKS NAAR DE MEEUWERDERWEG?'

RIENK WEENING IS EIGENAAR VAN DOE-HET-ZELFZAAK HUBO AAN DE MEEUWERDERWEG IN DE OOSTERPOORT. VEEL VAN ZIJN KLANTEN WONEN IN DE BUURT, MAAR ER ZIJN OOK KLANTEN DIE VERDERWEG WONEN EN MET DE AUTO KOMEN.

Behalve winkelier is Weening ook voorzitter van de winkeliersvereniging Oosterpoort. In februari werd bekend dat de spoorwegovergang bij de Esperantostraat dicht moet, vanwege de uitbreiding van het treinverkeer. Weening niet geheel ontevreden met het alternatief: een tunnel onder het spoor bij het Europapark. 'Tevreden is een mens nooit. We zien de overgang liever open blijven. Maar de Helperzoomtunnel is het beste alternatief.'

Wat de sluiting van de overgang voor zijn winkel gaat betekenen, weet hij nog niet. 'Het autoverkeer zal

afnemen. Maar aan de andere kant: in een rustige straat, met minder auto's, krijg je meer wandelaars en fietsers. Dus minder klandizie? Daar ben ik niet bang voor. Maar ik wil wel graag weten hoe mijn klanten straks per auto naar de Meeuwederweg komen.'

ANTWOORD

De winkels aan de Meeuwederweg blijven vanuit verschillende wind-richtingen goed per auto bereikbaar. Je klanten uit Helpman rijden straks inderdaad via de Helperzoomtunnel. Zij gaan vanuit de tunnel linksaf, richting NS-station Europapark. Via de Verlengde Lodewijkstraat en de Esperantostraat

RIENK WEENING, EIGENAAR VAN DE HUBO AAN DE MEEUWERDERWEG: 'HELPERZOOMTUNNEL IS HET BESTE ALTERNATIEF'

komen ze bij de Meeuwederweg. Klanten uit de oostelijke stadswijken zoals Beijum en Lewenborg nemen op de oostelijke ringweg de afslag Driebond. Zij komen via de nieuwe Sontbrug op de Sontweg. Bij de kruising met de Europaweg gaan ze rechtdoor, en slaan linksaf richting Meeuwederweg. Je klanten die vanuit de richting Hoogkerk (A7) of de richting Assen (A28) komen, rijden via de nieuwe zuidelijke

ringweg. Ze gaan door de verdiepte ligging en nemen dan de afslag Europaweg. Op het kruispunt met de Griffeweg/Sontweg (bij de Rabobank) kunnen ze linksaf, om vanaf daar de Meeuwederweg in te rijden. Wie vanuit de richting Hoogezand komt, neemt bij knooppunt Westerbroek de afrit naar de oude A7. Ook dit verkeer gaat bij de Griffeweg/Sontweg linksaf, om vanaf daar de Meeuwederweg te nemen.

HET ZUIDERPLANTSOEN: EEN PARK VOOR JONG EN OUD

'AANTREKKELIJK VOOR
JONG EN OUD'

IMPRESSIE VAN HET TOEKOMSTIGE ZUIDERPLANTSOEN, TUSSEN DE OOSTERPOORT EN DE LINIE.

DE OMBOUW VAN DE ZUIDELIJKE RING LEVERT HET ZUIDEN VAN DE STAD EEN GROOT, NIEUW PARK OP: HET ZUIDERPLANTSOEN. DIT GROENE GEBIED KAN UITGROEIEN TOT DE TEGENHANGER VAN HET POPULAIRE NOORDERPLANTSOEN, MET RUIMTE VOOR EEN PICKNICK MET VRIENDEN, SPORT EN SPEL EN WELLICHT EEN OPENLUCHTCONCERT.

Bovenop de verdiepte ligging ontstaat middenin de stad ruimte voor een groot, aaneengesloten nieuw park: het Zuiderplantsoen. Dit bestaat uit het herstelde Sterrebos, de kantoortuin van DUO/Belastingdienst en een nieuwe, groene ruimte tussen de Oosterpoortbuurt en De Linie. Het Zuiderplantsoen verbindt

de stadswijken Oosterpoort, De Linie, de Herewegbuurt en Helpman met elkaar.

AFWISSELING

In het Zuiderplantsoen gaan bos, plantsoenen en open ruimten elkaar afwisselen. Zo wordt het plan aantrekkelijk voor jong en oud. Het Zuiderplantsoen zelf

is alleen toegankelijk voor voetgangers en fietsers. Er komen verschillende fiets- en wandelroutes door het park.

BUURTPARK

Op de plek waar nu het ringwegviaduct tussen de Oosterpoortbuurt en De Linie ligt, komt straks een grote openbare ruimte vrij.

DE HISTORIE VAN HET ZUIDERPLANTSOEN

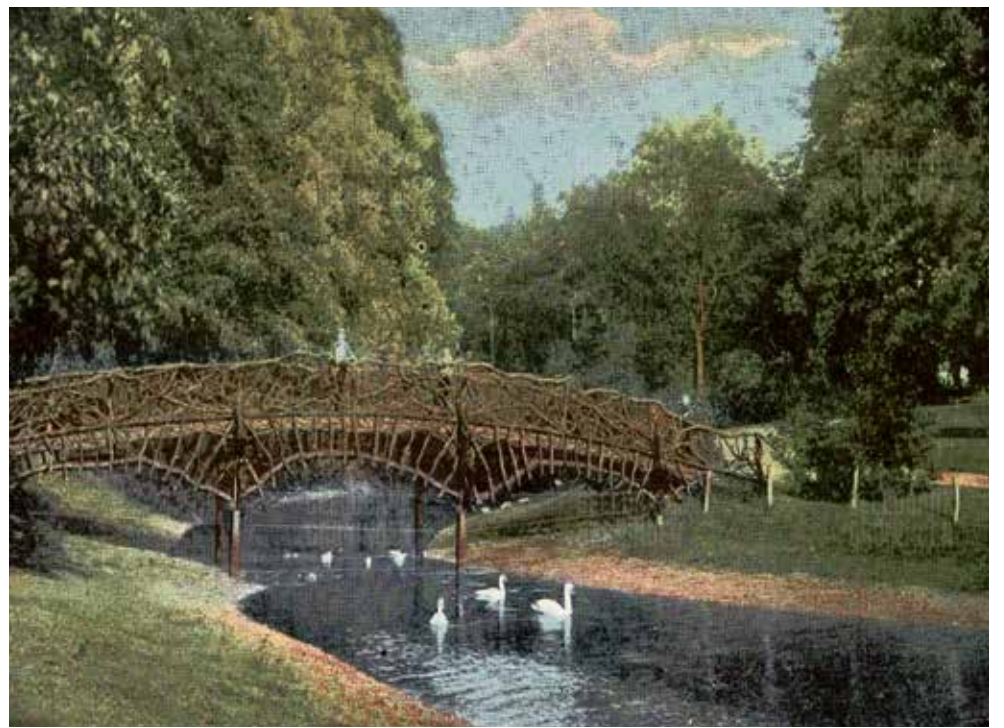
EEN NIEUW GROEN GEBIED MET EEN OUDE NAAM. STRAKS MOETEN DE KANTORENTUIN KEMPKENSBERG, HET HERSTELDE STERREBOS EN DE NIEUWE OPENBARE RUIMTE BOVEN DE VERDIEPTE RINGWEG GEZAMENLIJK HET ZUIDERPLANTSOEN GAAN HETEN. HOE ZIT HET EIGENLIJK MET DIE OUDE NAAM?

Door Beno Hofman.

Het valt niet te ontkennen: het begint allemaal met Bommen Berend. Het gebied dat straks Zuiderplantsoen heet, is in 1672 een krijgstoneel. Als de bisschop van Münster de stad dat 'rampjaar' niet wekenlang had bestookt vanaf onder andere de Kempkensberg, dan was er wellicht nooit een Sterrebos gekomen. Om een herhaling in de toekomst te voorkomen, besluit men de heuvels namelijk af te graven en er een vooruitgeschoven 'Linie van Helpen' aan te leggen. De 'nieuwe werken' worden in 1698 bedacht door de vermaarde vestingbouwer Menno van Coehoorn. Rond 1800 krijgt de Helperlinie nog een opwaardering. Voor de drie puntige schansen wordt, op ruime afstand, het Helperdiepje gegraven. De aanleg begint in 1786, maar door langdurige stagnatie is het werk pas in 1806 klaar.

STERREBOS

Aan de Groningse zijde van de linie wordt in het midden van de achttiende eeuw gewerkt aan verfraaiing van de Hereweg. Hierbij past de aanleg van het Sterrebos in 1765. Stadshovenier Becker maakt, volgens de dan heersende mode, een vierkant bos met acht rechte lanen vanuit een open ruimte in het midden. Omdat dit op een ster lijkt, ligt de naam Sterrebos voor de hand. Tegenover de middelste laan laat de provinciale belastingontvanger De Ranitz in 1818, aan de westzijde van de

HET STERREBOS, 'ZUIDERPLANTSOEN', OMSTREEKS 1900 (PRENTBRIEFKAART COLLECTIE RHC GRONINGER ARCHIEVEN; 1986-5569)

Hereweg, een theekoepel bouwen. Na de ontmanteling van de vestingwerken krijgt het bos in 1882-'83 een uitbreiding naar het zuiden. De Haarlemse gebroeders Zocher geven het geheel dan een ander aanzien. Volgens de Engelse landschapstijl worden de rechte lanen vervangen door kronkelende paden en het Sterrebos krijgt heuvels en een vijver.

NOORDERPLANTSOEN

De ontmantelde vestingwerken in het noordwesten van de stad worden in dezelfde tijd eveneens omgetoverd tot een plantsoen. Ook daar gaat het in fasen: in '79-'80 wordt het gedeelte tussen de Nieuwe Boteringestraat-Moesstraat en Grote Kruisstraat-Kerklaan als eerste aangelegd en in '81-'82 volgen twee uitbreidingen (jaren later – rond 1920 –

komt er nog een gedeelte bij). Omdat er nu ook in het noorden van de stad sprake is van een plantsoen, bedenkt een uitgever van prentbriefkaarten dat het er nu wel van een Noorder- en een Zuiderplantsoen mag worden gesproken. En zo gaat het Sterrebos enige tijd door voor het Zuiderplantsoen!

PLANNEN VOOR EEN RINGWEG

In het 'Uitbreidingsplan 1928' van directeur Gemeentewerken H.P.J. Schut en diens Amsterdamse adviseur H.P. Berlage is voor het eerst sprake van een doorsnijding van het Sterrebos. Overigens zien zij dit niet als onderdeel van een 'zuidelijke ringweg', want die ligt volgens hun plan nabij de huidige De Savornin Lohman- en Van Ketwisch Verschuurlaan. In het globalere 'Structuurplan' van 1950 wijkt het wegenplan nauwelijks af van dat van Schut en Berlage. In het volgende 'Structuurplan', van 1960-'62, heeft de weg door het Sterrebos ineens wel het karakter van een ringweg omdat de nieuwe wegen naar Friesland en Assen erop aansluiten.

AANLEG

Vanwege de aanleg van de weg worden in 1964 de bomen van een deel van het oudste stukje Sterrebos gekapt. Twee jaar later ligt het talud er. De theekoepel, die als atelier in gebruik is, wordt daarbij van de west- naar de oostkant van de Hereweg verplaatst. Hoewel volgens een volgend 'Structuurplan' veel zuidelijker een echte ringweg zal komen, blijft deze uit en groeit het autoverkeer ondertussen meer en meer. In 2009 ligt het huidige plan tot verbetering van de ringweg er. Met de verdieping van de weg wordt het mogelijk het Sterrebos weer uit te breiden. En samen met alle andere nieuwe groen in de omgeving keert dan ook een oude naam terug: het Zuiderplantsoen!

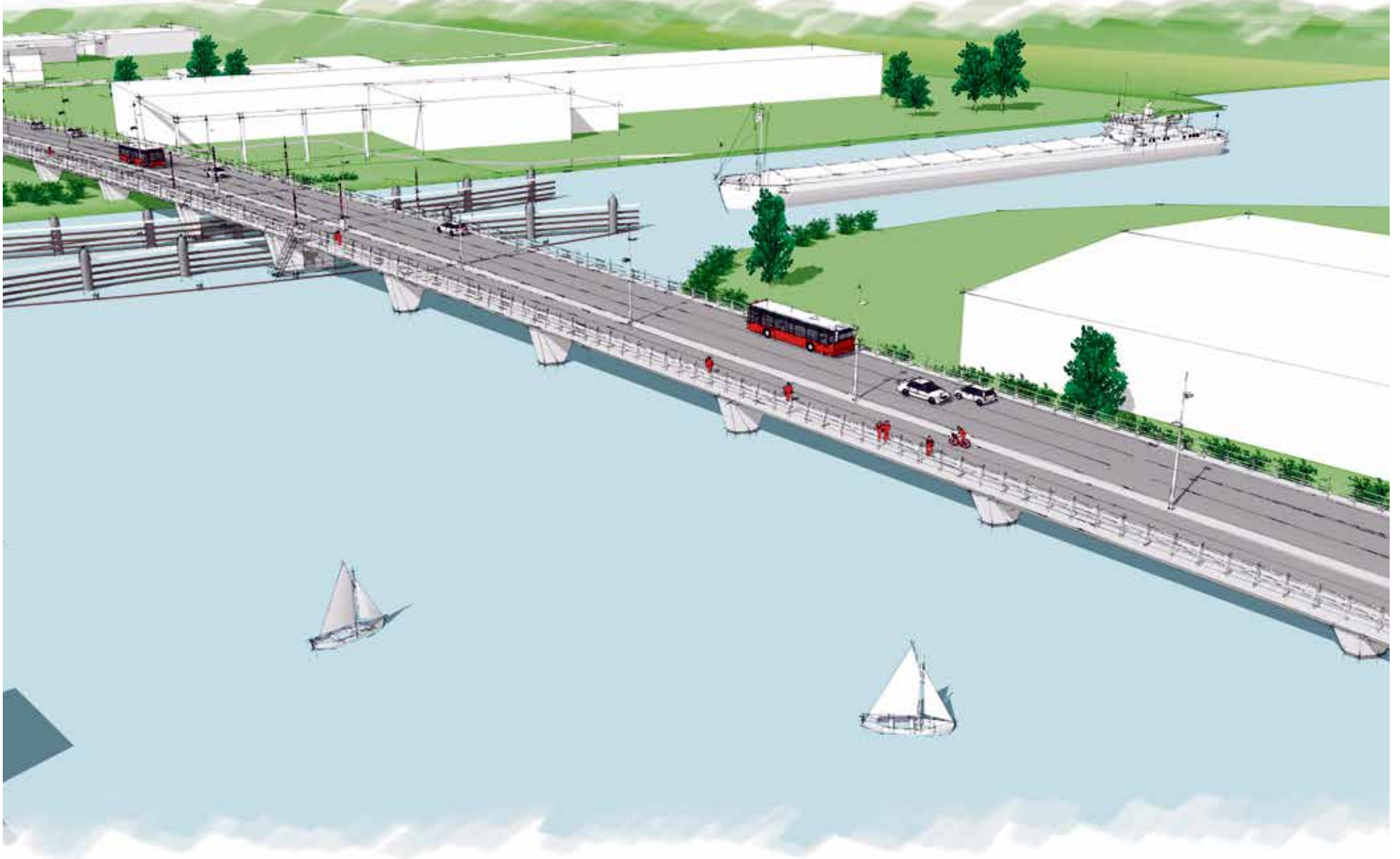
KAP VAN BOMEN STERREBOS I.V.M. DE AANLEG VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG, 1964 (FOTO FOLKERS, COLLECTIE RHC GRONINGER ARCHIEVEN; 1785-2269)

Hier kan een buurtpark, als onderdeel van het Zuiderplantsoen, komen. De inrichting van het buurtpark gebeurt in overleg met de bewoners.

NIEUWE SONTBRUG EN VERNIEUWDE SONTWEG: AL IN 2015 ALTERNATIEF VOOR ZUIDELIJKE RINGWEG

IMPRESSIE VAN DE NIEUWE SONTBRUG GEZIEN VANAF DE ST.PETERSBURGWEG IN DE RICHTING VAN DE BORNHOLMSTRAAT.

GRONINGEN KRIJGT ER EEN BELANGRIJKE WEGVERBINDING BIJ TUSSEN DE WIJK MEERSTAD EN DE GRONINGER BINNENSTAD. DAT IS TE DANKEN AAN EEN NOG TE BOUWEN NIEUWE SONTBRUG EN EEN HERINRICHTING VAN DE SONTWEG.

De nieuwe Sontbrug komt in het verlengde van de Sint Petersburgweg, bij de Deense Haven, en sluit aan op de Bornholmstraat. De brug wordt voor fietsers, auto's en bussen de belangrijkste invalsroute vanuit Meerstad naar de binnenstad van Groningen.

BUSBANEN

De Sontweg en de Sint Petersburgweg krijgen ook een nieuw profiel. Zo krijgt

de Sontweg busbanen in beide richtingen en de Sint Petersburgweg een busbaan de stad uit. De totale kosten voor dit project zijn 65 miljoen euro. Het is de bedoeling dat de uitvoering van de werkzaamheden begint voor januari 2014. Het gehele Sontwegtracé zal dan uiterlijk eind 2015 gereed zijn. De nieuwe verbinding is namelijk een belangrijke alternatieve route voor de bereikbaarheid van de stad, tijdens de aanpak van de zuidelijke ringweg.

ENERGIEZUINIG

De vormgeving van de brug is bescheiden, maar zorgvuldig. De constructie en de materialen die worden gebruikt zijn erop gericht om energiegebruik zowel tijdens de bouw als in de gebruiksfase te reduceren. Zo krijgt de brug twee brugklappen, waardoor er minder contragewicht en minder bedieningsenergie nodig is.

DETAIL VAN DE PLANKAART MET DE AFRIT EUROPAWEG. HET VERKEER KAN AAN HET EINDE VAN DE AFRIT RECHTS NAAR DE EUROPAWEG OF LINKS NAAR DE BORNHOLMSTRAAT.

NIEUWE ROUTE NAAR IKEA

DE EUROPAWEG IS EEN BELANGRIJKE TOEGANGSWEG VOOR DE STAD. VOORAL VERKEER UIT WESTELIJKE RICHTING MAAKT VEEL GEBRUIK VAN DEZE ROUTE. OM DE DRUKKE EUROPAWEG TE ONTLASTEN, WORDEN IN HET NIEUWE PLAN TWEE GROTE VERKEERSSTROMEN UIT ELKAAR GEHAALD.

Bij de afslag Europaweg op de zuidelijke ringweg staat het verkeer, vooral in de spits, steeds vaker vast. Uit onderzoek blijkt dat het hier gaat om twee belangrijke verkeersstromen: mensen die richting het UMCG of het oosten van de binnenstad gaan en mensen die naar de bedrijven en winkels gaan bij de Sontweg en het Sontplein (o.a. Ikea en Saturn).

In het nieuwe plan worden deze twee verkeersstromen uit elkaar gehaald. Aan het eind van de afrit (die iets opschuift naar het oosten) kan het verkeer rechtsaf via de Europaweg naar het oostelijk deel van de binnenstad en het UMCG (zie kaart). Verkeer dat richting de Sontweg e.o. moet, gaat linksaf en rijdt via de Bornholmstraat. Door het splitsen van deze verkeersstromen wordt de bereikbaarheid van het oostelijke deel van de stad verbeterd. Ook op de terugweg blijven deze twee stromen uit elkaar. De Bornholmstraat krijgt in westelijke richting een eigen aansluiting op de zuidelijke ringweg. Zo kan het verkeer vanaf de Sontweg en het Sontplein sneller de zuidelijke ringweg op.

‘DE WERELD OM DE EUVELGUNNERHEEM IS DRASTISCH VERANDERD’

BOER DIJKHUIS BIJ DE ROTONDE VAN EN NAAR INDUSTRIETERREIN EEMSPOORT: ‘IK HEB DEZE OMGEVING IN ZEVENTIG JAAR DRASTISCH ZIEN VERANDEREN.’

BOER DIJKHUIS IS IN AL DIE JAREN NIKS VERANDERD, MAAR DAT GELDT NIET VOOR DE WERELD OM HEM HEEN. THIES DIJKHUIS WERD GEBOREN OP DE BOERDERIJ EUVELGUNNERHEEM, DIE TEGENWOORDIG MIDDEN OP HET GRONINGSE INDUSTRIETERREIN EEMSPOORT STAAT.

De weilanden hebben door de jaren heen plaatsgemaakt voor industrie en de snelweg A7, met zijn knooppunt Euvelgunne en de afrit Zuid-Oost. De boerderij zou gesloopt worden, maar dat ging door een administratieve fout niet door. Nu heet het land van boer Dijkhuis ‘de Hunzezone’, een groen stuk land waar de Hunze zich doorheen kronkelt.

VOORUITGANG

Dijkhuis heeft in zeventig jaar de omgeving drastisch zien veranderen. Vooral de dag in 1986 waarop de ringweg werd geopend, kan hij zich nog goed herinneren. ‘Er stond een noordwestenwind waardoor er extra lawaai van de weg kwam’, zo vertelt hij, ‘Dat was wel even slikken. Gelukkig houden de bedrijfsgebouwen dat lawaai tegenwoordig tegen.’

‘VROEGER KON JE IN ALLE RICHTINGEN DORPEN EN KERKTORENS ZIEN.’

Dijkhuis kijkt vanaf zijn land recht tegen een filiaal van een groothandel en een verpakingsfabriek aan. Vooruitgang houdt je niet tegen, vindt de boer. ‘Maar jammer is het wel. Vroeger kon je in alle richtingen dorpen en kerktorens zien.’ Als Dijkhuis er niet meer is, dan komt de boerderij in beheer van het Groninger Landschap. ‘Ik heb er wel vertrouwen in dat dit authentieke stuk land blijft bestaan.’

OMSLACHTIGE ROUTES NAAR DRIEBOND EN EEMSPOORT VERLEDEN TIJD

DE BEDRIJVENTERREINEN EEMSPOORT (O.A. MAKRO) EN DRIEBOND (O.A. DE AUTOBOULEVARD) ZIJN STRAKS VEEL BETER TE BEREIKEN DOOR EEN EXTRA AANSLUITING. DIT ONDERDEEL VAN HET PLAN ZAL MET ENTHOUSIASME WORDEN ONTVANGEN DOOR DE HONDERDEN BEDRIJVEN DIE HIER GEVESTIGD ZIJN. EN OOK DOOR HUN KLANTEN EN LEVERANCIERS, VOORAL UIT WESTELIJKE RICHTING.

Stel: je hebt een bedrijf aan de Kielerbocht, op bedrijventerrein Eemspoort. Leg dan maar eens uit aan je klanten die in Leek of Assen wonen, hoe ze moeten rijden: afslag Europaweg, dan een heel stuk rechtdoor via de parallelweg (Bergenweg), dan over de lage bruggen over het Winschoterdiep (die hopelijk niet open staan) en dan bij twee

minirotondes nogmaals rechtdoor. En dat terwijl je bedrijf pal langs de ringweg ligt! En op de terugweg hetzelfde euvel. Het nieuwe plan voorziet in een nieuwe, volledige aansluiting op de bedrijventerreinen Eemspoort en Driebond. Klanten en leveranciers uit westelijke richting kunnen dan langer op de ringweg blijven en rijden ‘voor de deur’ de ringweg af. En ook op de terugweg zitten ze veel sneller weer op de ringweg. Zo zijn ze verlost van de omslachtige routes over de parallelwegen. Ook vanuit oostelijke richting komt er een op- en afrit. Met deze aanpassing worden de bedrijventerreinen Eemspoort en Driebond veel beter te bereiken. Tot grote opluchting van de honderden bedrijven die dit zetje in deze economisch moeilijke tijden ongetwijfeld goed kunnen gebruiken.

VERKEER OP DE OSLOWEG BIJ DE WINSCHOTERBRUG. VIA DEZE ROUTE MOETEN VEEL KLANTEN EN LEVERANCIERS DIE TERUGKEREN VAN EEN BEZOEK AAN EEN VAN DE HONDERDEN BEDRIJVEN OP DRIEBOND EN EEMSPOORT.

DUO: 'FIETSMOBILITEIT STAAT VOOROP'

PIET KOEHORST, SENIOR MANAGER SERVICE EN NIEUWBOUW, VERTELT HOE DUO (DIENST UITVOERING ONDERWIJS) OMGAAT MET HET THEMA MOBILITEIT. EEN THEMA DAT MET DE NADERENDE AANPAK VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG STEEDS BELANGRIJKER WORDT.

'Het hoofdkantoor van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) is gevestigd vlak bij het Europapark, ten zuidoosten van Groningen. Er gebeurt veel in dit gebied. Zo is eind vorig jaar het nieuwe NS-station Europapark geopend en wordt in 2015 gestart met werkzaamheden om de huidige zuidelijke ringweg te verbeteren. Daardoor neemt de druk op het bestaande wegnnet toe. DUO zit bij de ringweg om de hoek. Namens de dienst zoek ik daarom veel contact met andere grote bedrijven in de omgeving waarmee we mobiliteitsproblematiek gemeenschappelijk hebben. Hoe blijven we tijdens de ringwerkzaamheden blijvend bereikbaar? En hoe kunnen we het autoverkeer terugdringen, ook als de werkzaamheden zijn afgerond? Moeten we met de NS in overleg om het nieuwe station beter te kunnen gebruiken? En wat zijn de mogelijkheden op het gebied van P&R?'

FIETSMOBILITEIT

'Net als de bedrijven waarmee ik me over dit soort vragen buig, is DUO convenantpartner van Ga slimmer reizen & werken, een samenwerkingsverband tussen werkgevers, werknemers en overheden in de regio Groningen-Assen. DUO doet vooral veel met fietsmobiliteit. In onze parkeergarage, die bijna klaar is, komen stallingen voor 1500 tweewielers, oplaadpunten voor elektrische fietsen en een fietsreparatiepunt. En op dit moment werken we al met een financiële vergoeding voor mensen die regelmatig

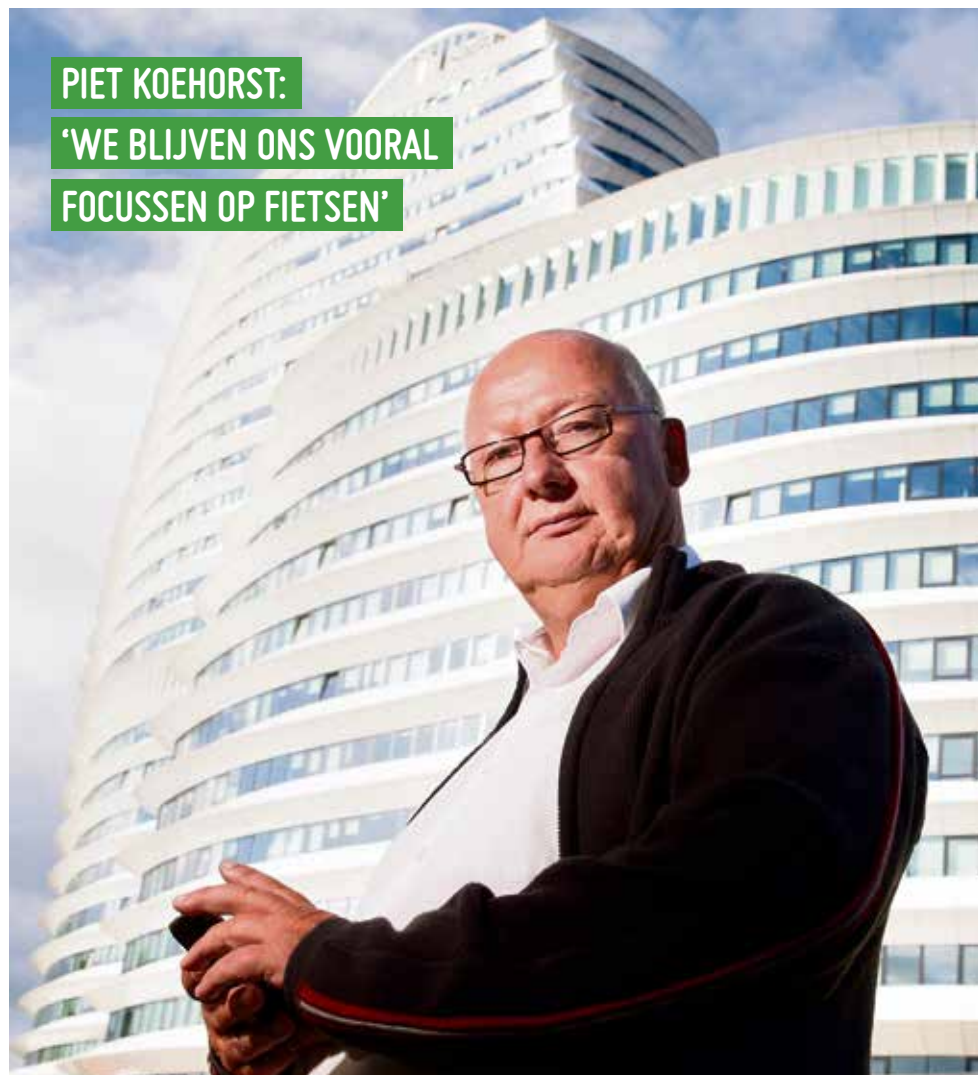
met de fiets naar kantoor komen. Ook voor elektrische auto's komen overigens oplaadpunten in de nieuwe garage. Maar we blijven ons vooral focussen op fietsen.'

VAN 300 NAAR 1000 THUISWERKERS

'Bij de bouw van de parkeergarage is trouwens ook rekening gehouden met de opmars van Het Nieuwe Werken. Voor 10 FTE hebben we 8 werkplekken. Werknemers kunnen tokens (apparatuur waarmee extern ingelogd kan worden op een bedrijfsnetwerk) aanvragen om thuis te werken. In twee jaar tijd is het aantal uitgewezen tokens toegenomen van 300 naar 1000!

GEEN OPENBARE PARKEERGARAGE

'Naast thuiswerken en fietsen naar kantoor speelt natuurlijk ook het nieuwe NS-station een rol bij het verbeteren van de bereikbaarheid van de Groningse Zuidas. We stimuleren klanten om met het openbaar vervoer naar ons hoofdkantoor te komen en benadrukken dat onze parkeergarage geen openbare garage is. Externen en mensen uit de stad kunnen er met hun auto niet bij.' 'Het is wel bijzonder om te zien hoe opvattingen in korte tijd kunnen veranderen. Zes jaar geleden werd de vraag om een nieuwe parkeergarage al gesteld. Nu zou ik vanuit het oogpunt van duurzaamheid de omvang van de parkeergarage hebben gehalveerd (voor DUO van 450 naar 220). Maar met onze fietsfaciliteiten in de garage proberen we dit aspect alsnog voorop te stellen.'

PIET KOEHORST, SENIOR MANAGER SERVICE EN NIEUWBOUW VAN DUO: 'WE STIMULEREN KLANTEN OM MET HET OPENBAAR VERVOER NAAR ONS HOOFDKANTOOR TE KOMEN'

GA SLIMMER REIZEN & WERKEN

DUO is partner van Ga slimmer reizen & werken; een samenwerking zonder winstoogmerk van en tussen werkgevers, werknemers en lokale overheden in de regio Groningen-Assen. Tal van werkgevers in onze regio – met ruim 40.000 werknemers – hebben zich al aangemeld en profiteren van de voordelen. Ook kunnen zij gebruik maken van de SlimmerPas, een pas

waarmee werkgevers en werknemers verscheidene 'slim reizen en werken – producten' kunnen uitproberen of aanschaffen. Benieuwd geworden? Kijk op www.gaslimmerreizen.nu

EFFICIENCYWINST DOOR BETER BENUTTEN BESTAANDE WEGEN

IN GRONINGEN WORDT HARD GEWERKT AAN NIEUWE WEGEN EN VOORZIENINGEN OM HET VERKEER ZO SOEPEL MOGELIJK AF TE WIKKELEN. MAAR HET IS BESLIST NIET ALTIJD NODIG OM VOOR EEN GOEDE DOORSTROMING NIEUWE WEGEN AAN TE LEGGEN. SOMS IS HET JUIST VEEL VOORDELIGER EN VERSTANDIGER OM DE BESTAANDE INFRASTRUCTUUR BETER TE BENUTTEN.

Dat is de gedachte achter het Programma 'Beter Benutten' in de regio Groningen – Assen. Dat programma is een aanvulling op het grote pakket aan maatregelen die de komende jaren worden uitgevoerd om onze regio bereikbaar te houden. Het programma 'Beter Benutten' lijkt een beetje op het ei van Columbus: door

bestaande infrastructuur slimmer te benutten kun je al heel veel verbeteren aan de bereikbaarheid.

UIT DE SPITS

Kees Anker weet er alles van. Hij is Programmaleider Bereikbaarheid bij de Regio Groningen-Assen. 'Als je er voor kunt zorgen dat het verkeer zich over de dag spreidt en het rustiger wordt in de spits dan zijn je investeringen in de wegen en spoorwegen rendabeler!'

Om de spits te ontlasten zouden werkgevers hun medewerkers kunnen stimuleren thuis te werken of anders de drukste momenten van de dag te mijden.

Hiervoor zijn de afgelopen tijd afspraken gemaakt met Groningse werkgevers in zogenaamde convenanten. Het doel is uiteindelijk om het aantal werknemers dat tijdens de spits in de auto zit met 10 procent te verminderen. De resultaten van een onderzoek naar de haalbaarheid daarvan worden binnenkort bekend gemaakt.

FIETSENSTALLINGEN

Maar er zijn nog veel meer manieren om mensen te stimuleren niet in de

spits te reizen. Zo komen er betere stallingfaciliteiten voor fietsen met oplaadpunten voor elektrische fietsen, onder andere bij P+R-terreinen. Voor het verbeteren van de fietsenstallingen is een bedrag van 1,6 miljoen euro beschikbaar. Daarnaast wordt ook reizen met het openbaar vervoer aantrekkelijker gemaakt.

Het programma Beter Benutten loopt tot 1 januari 2015. Er wordt nog gewerkt aan een vervolg op dat programma.

LANDELIJK PROGRAMMA BETER BENUTTEN

Het programma Beter Benutten Regio Groningen-Assen maakt onderdeel uit van een het landelijke programma Beter Benutten van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Beter Benutten staat voor minder files, groei op het spoor en meer gebruik van vaarwegen, zodat de economie kan groeien. Rijk,

regio en bedrijfsleven nemen samen in de drukste regio's innovatieve maatregelen die de bereikbaarheid verbeteren. Daarnaast worden landelijke maatregelen getroffen op het gebied van fiscaliteit en Intelligente Transport Systemen(ITS). Het ministerie van Infrastructuur en Milieu trekt in totaal 794 miljoen euro uit voor Beter Benutten. Slimme keuzes, sterke combinaties.

MAKKELIJK, SNEL EN VOORDEELIG NAAR DE STAD MET DE P+R CITYBUS

DE P+R CITYBUS: VOOR BEZOEKERS VAN BUITEN GRONINGEN DÉ MANIER OM DRUKTE EN HOGE PARKEERTARIEVEN TE MIJDEN. PARKEER UW AUTO GRATIS OP ÉÉN VAN DE VIJF STRATEGISCH GELEGEN P+R-TERREINEN, KOOP EEN KAARTJE BIJ DE KAARTAUTOMAAT OF DE CHAUFFEUR EN VOOR U HET WEET STAAT U OP DE GROTE MARKT, VOOR HET UMCG OF OP EEN ANDERE VEEL BEZOCHTE LOCATIE.

Vanaf welke richting u de stad ook nadert, u wordt altijd naar het dichtstbijzijnde P+R-terrein geleid. Vanuit het noorden kunt u terecht op P+R Zernike of P+R Karding; wie de stad vanuit het oosten nadert, vindt altijd wel een plekje op P+R Euroborg; bezoekers uit westelijke richting kunnen hun auto kwijt op P+R Hoogkerk en voor bezoekers die Groningen naderen via de A28 vanuit het zuiden is er P+R Haren.

KAARTJE KOPEN

Is de auto eenmaal geparkeerd dan koopt u bij de kaartautomaat of de chauffeur een kaartje voor de Citybus. Bent u alleen, dan volstaat een Eurokaartje of je OV-chipkaart. Komt u echter met de kinderen of met vrienden naar Groningen voor een gezellige dag, dan kunt u voor 6 euro een speciaal P+R Citybus-kaartje aanschaffen waarop maximaal vijf personen van en naar het centrum kunnen reizen.

ABONNEMENT

Voor wie vaker dan zeven keer per maand gebruikt maakt van de P+R Citybus is er een maand- of zelfs een jaarabonnement verkrijgbaar. Voor de eerste betaalt u 40 euro en voor een vol jaar 400 euro. Al met al is de P+R Citybus goedkoper en sneller dan parkeren in het centrum.

'SAMEN MET VRIENDINNEN SHOPPEN OF MET HET HELE GEZIN NAAR DE FILM: WE BETALEN MET Z'N ALLEN MAAR VOOR ÉÉN P+R CITYBUSKAARTJE. OOK BEST GEZELLIG HOOR, SAMEN EVEN EEN RITJE MET DE BUS MAKEN!'

SPELREGELS GRATIS PROBEERKAARTJE

- Geldig als retour met overstaprecht: 2x één uur reizen met alle P+R Citybussen en alle bussen in de stad Groningen.
- Geldig t/m 31 december 2013.
- Geldig voor maximaal vijf gelijktijdig instappende en samenreizende personen.
- Geldig op de dag van afstempeling.
- Alleen gestempelde en onbeschadigde kaarten zijn geldig.
- Bij controle overhandigen.
- Bij het gebruik van deze uitprobeerkaart voor P+R Euroborg/P3 moet u wel betalen voor het parkeren.

2013			Eerste bus heen vanaf P+R terrein			Laatste bus terug vanaf UMCG/ Grote Markt			
P+R terrein	Lijnnummer	Naar	Frequentie	Ma-vr	Za	Zo	Ma-wo-vr	Do	Za
Zernike	11 15	Grote Markt/ A-Kerkhof	2 - 10 x per uur	6.21	7.20	8.20	0.26	0.26	0.28
Karding	3 6 317	Grote Markt	4 - 14 x per uur	5.49	6.42	7.42	0.40	0.40	0.40
Euroborg/P3	22	Grote Markt/ UMCG	2 - 6 x per uur	6.10	8.46	11.10*	21.43	21.58	18.41*
Haren/A28	22	Grote Markt/ UMCG	2 - 6 x per uur	6.22	8.57	11.35*	21.39	21.39	18.09*
Hoogkerk	4 306 316 317	Grote Markt/ UMCG	4 - 12 x per uur	6.06	7.35	8.36	22.53	22.53	22.53

*Rijdt alleen op koopzondag

Kijk voor de volledige dienstregeling op qbuzz.nl/gd

ZO WERKT DE GRATIS PROBEERACTIE VOOR DE P+R

ONTDEK NU ZELF HET GEMAK VAN DE P+R CITYBUS MET DIT GRATIS PROBEERKAARTJE TER WAARDE VAN €6.

Neem onderstaand kaartje uitgeknipt mee en laat het P+R Citybusprobeerkaartje op de heen- en terugreis afstempelen bij de chauffeur. U reist dan gratis met maximaal 5 personen naar hartje stad en weer terug! Leuk voor een middagje shoppen met vriendinnen of om 's avonds een terrasje te pakken.

Alstublieft,
uw gratis
P+R CITYBUS
probeerkaartje

Stempel heen

Stempel terug

Geldig t/m 31-12-2013

z.o.z.

OV-bureau Groningen Drenthe

VRAAG EN ANTWOORD

‘HOE KOM IK VANUIT RODEN BIJ HET UMCG? EN TIJDENS DE UITVOERINGSPERIODE?’

JEANETTE VAN HOUTEN (51) IS AL 12 JAAR VERPLEEGKUNDIGE OP DE AFDELING OBSTETRIE IN HET UNIVERSITAIR MEDISCH CENTRUM GRONINGEN. ZE WOONT IN RODEN EN RIJDT MEERDERE MALEN PER WEEK NAAR HET ZIEKENHUIS. JEANETTE DRAAIT VERSCHILLENDE DIENSTEN. ‘BIJ EEN DAGDIENST PARKEER IK ALTIJD OP DE P+R BIJ HOOGKERK EN MET AVOND- EN NACHTDIENSTEN RIJ IK DE AUTO IN DE PARKEERGARAGE ONDER HET ZIEKENHUIS.’

‘Het is nu een ellende’, zegt Jeanette. ‘Elke week zijn ze wel weer ergens anders bezig. Het kost me extra tijd. Ik weet nu soms al niet eens hoe ik bij het UMCG moet komen en ik vraag me af hoe dat is als ze ook nog eens met de zuidelijke ringweg aan de slag gaan.’

ANTWOORD

Als de nieuwe zuidelijke ringweg klaar is, ga je net als nu via Peize en de

N372 naar de aansluiting op de A7 bij Hoogkerk. In de ochtendspits staan hier geen files meer. Bij het Julianaplein kun je doorrijden zonder dat je hoeft te stoppen voor de verkeerslichten. Je gaat door de verdiepte ligging en neemt dan de afslag Europaweg. Via een directe lus kom je op de Europaweg. Vanaf daar kun je net als nu rechtdoor, over het kruispunt Griffeweg/Sontweg en het kruispunt Damsterdiep. Op de Petrus Campersingel kun je linksaf richting de parkeergarage. Tijdens de uitvoeringsperiode zal deze route niet veel wijzigen. De ombouw gebeurt in fases. De zuidelijke ringweg wordt stukje bij beetje vernieuwd. Belangrijke bestemmingen in de stad, zoals het UMCG, blijven daarbij altijd goed bereikbaar. Het streven is in elke richting altijd twee rijbanen open te houden en eventuele vertraging binnen de perken te houden. Werk ze!

JEANETTE VAN HOUTEN WERKT IN HET UMCG. BELANGRIJKE BESTEMMINGEN IN DE STAD, ZOALS HET UMCG, BLIJVEN GOED BEREIKBAAR.

BEZOEKERS NU TWEE KEER ZO SNEL BIJ UMCG DOOR NIEUWE BUSBAAN EUROPAWEG

DE BUSBAAN OP DE EUROPAWEG, DIE OP MAANDAG 12 AUGUSTUS OFFICIEEL IN GEBRUIK GENOMEN WERD DOOR WETHOUDER JOOST VAN KEULEN VAN VERKEER EN VERVOER, BETEKENT EEN FORSE VERBETERING VAN DE BEREIKBAARHEID VAN DE BINNENSTAD MET HET OPENBAAR VERVOER.

Bezoekers, patiënten en medewerkers van het UMCG kunnen zich nu comfortabel vanaf het nieuwe treinstation Europapark naar de binnenstad laten vervoeren. Maar behalve dat de nieuwe busbaan zeer efficiënt is, ziet hij er volgens velen ook mooi uit. In elk geval wel in de ogen van wethouder Van Keulen. ‘De nieuwe busbaan ziet er niet alleen mooi uit, maar heeft ook een grootstedelijke uitstraling. Je hebt echt het gevoel: ik kom in een grote stad!’, aldus een zeer tevreden wethouder.

REISTIJD GEHALVEERD

De nieuwe busbaan – twee rijstroken in het midden van de Europaweg – was nodig om de busdoorstroming tussen P+R Europapark en het UMCG sterk te verbeteren. Nu de aanleg is afgerond, is de reistijd over en weer gehalveerd. Daarnaast hebben ook de overige (regionale) buslijnen profijt van de nieuwe baan.

Volgens wethouder Van Keulen speelt de busbaan een belangrijke rol in alle openbaar vervoersplannen. ‘De ingebruikname van de busbaan is een mooie mijlpaal. De werkzaamheden hebben voor overlast gezorgd, maar er zijn gelukkig weinig klachten gekomen. Bijna alles is goed gegaan: dat mag ook wel eens gezegd!’

SONTWEG EN SONTBRUG

De wethouder benadrukt dat met de ingebruikname van de busbaan de werkzaamheden in dit deel van de stad nog lang niet klaar zijn. ‘Voorafgaand aan de aanpak van de zuidelijke ringweg gaan we straks eerst de Sontweg en Sontbrug aanpakken. Dat is nodig om de stad goed bereikbaar te houden tijdens de ombouw van de zuidelijke ringweg.’

SNEL EN COMFORTABEL REIZEN MET DE BUS VAN HET EUROPAPARK NAAR DE BINNENSTAD, DANKZIJ DE NIEUWE BUSBAAN OVER DE EUROPAWEG.

Gratis probeerkaartje voor de P+R Citybus

Z.O.Z.

Gratis
P+R CITYBUS
probeerkaartje

Stempel heen

Stempel terug

OV-bureau Groningen Drenthe

OV-bureau Groningen Drenthe

VERDERE VERBETERING TREINVERBINDING GRONINGEN-LEER

DE PROVINCIE GRONINGEN GAAT DE VERBINDING TUSSEN GRONINGEN EN LEER NOG VERDER VERBETEREN. EIND VORIG JAAR WERD HET AANTAL TREINEN TUSSEN GRONINGEN EN LEER UITGEBREID. IN DE TOEKOMST MOET ER TUSSEN GRONINGEN EN LEER EEN SNELTREIN GAAN RIJDEN. OP DE LANGERE TERMIJN MOET HET MOGELIJK WORDEN OM BINNEN ANDERHALF UUR VAN GRONINGEN NAAR BREMEN TE REIZEN.

Vanaf 9 december rijdt er dagelijks elk uur een trein tussen Groningen en Leer. Door de week en op zaterdag rijden er vijftien treinen per dag. Eerder waren dat er acht. Op zondag

rijden acht treinen per dag in plaats van zeven. Een treinrit van Groningen naar Leer duurt ruim een uur. Door de uurverbinding kunnen reizigers beter overstappen op een trein naar andere

bestemmingen in Duitsland.

Ook de overstap richting Groningen is hierdoor verbeterd. Om deze ambitie kracht bij te zetten, stellen Provinciale Staten 85 miljoen euro beschikbaar.

De provincie onderzoekt samen met het ministerie van Infrastructuur en Milieu, ProRail en Arriva of er tussen Groningen, Winschoten en Leer een sneltrein kan gaan rijden en hoe dit gefinancierd moet

worden. ProRail komt met een voorstel welke maatregelen nodig zijn.

REISTIJD GRONINGEN-BREMEN

Voor de langere termijn is het de bedoeling dat een treinreis van Groningen naar Bremen minder dan anderhalf uur duurt. Het komende jaar gaat de provincie onderzoeken welke maatregelen er nodig zijn om dit voor elkaar te krijgen. Hiervoor zijn in Nederland en Duitsland forse investeringen nodig. De provincie onderzoekt ook hoeveel de maatregelen gaan kosten.

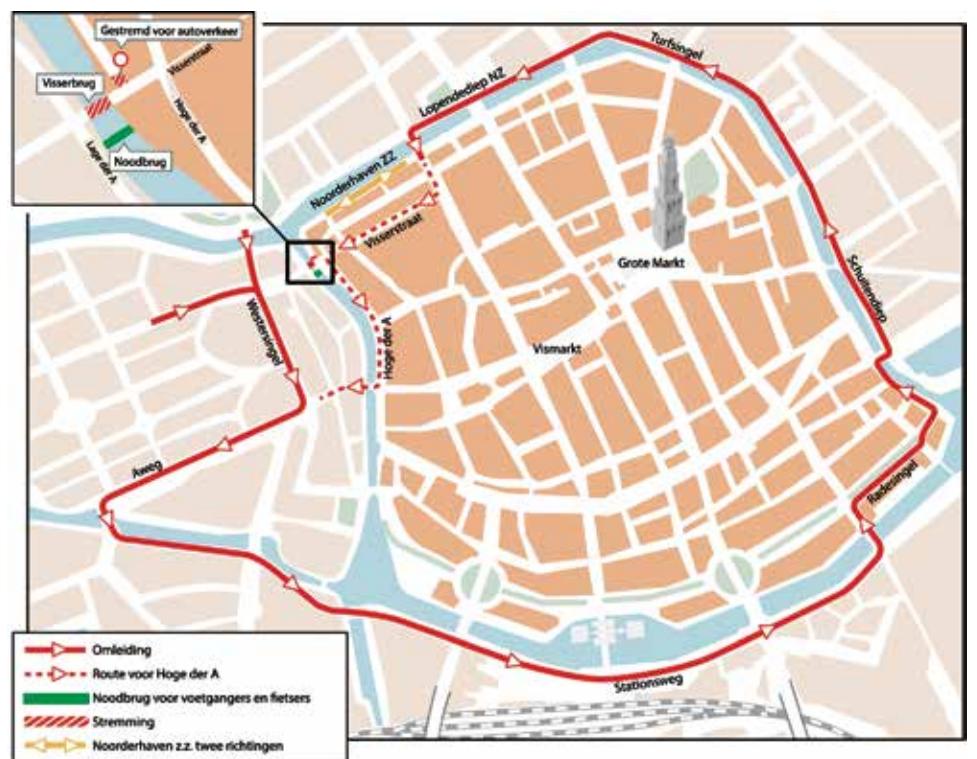
VISSERBRUG GESTREMD TOT EN MET 1 NOVEMBER 2013

DE VISSERBRUG, DE BRUG OVER DE DIEPENRING DIE VISSERSTRAAT EN VERLENGDE VISSERSTRAAT MET ELKAAR VERBINDT, IS TOE AAN EEN FIKSE OPKNAPBEURT. HET BRUGDEK EN AAN DE CENTRUMKANT HET LANDHOOFD WAAROP HET BRUGDEK RUST, WORDEN GERENOVEERD OF VERVANGEN. DIT BETEKEN DAT DE BRUG DOOR ALLE VERKEER EEN KLEINE VIJF MAANDEN NIET GEBRUIKT KAN WORDEN.

OMLEIDINGEN EN NOODBRUG

Voor fietsers en voetgangers wordt een tijdelijke brug geplaatst. Voor auto- en

vrachtwagenverkeer zijn er omvangrijke omleidingsroutes. Deze zijn tijdig met borden aangegeven. Alles is bereikbaar, het kost alleen wat extra moeite. De belangrijkste tijdelijke maatregelen De Noorderhaven wordt tweerichting verkeer. Maar géén doorgaande route. Dat betekent dat het verkeer moet keren of achteruit moet rijden. De Visserstraat wordt een doorgaande route voor autoverkeer. Voor de scheepvaart gelden aangepaste bedieningstijden. Raadpleeg hiervoor Scheepvaartberichten of teletekst.

ALS HET NIEUWE PLAN VOOR DE ZUIDELIJKE RINGWEG SNEL WORDT GOEDGEKEURD, KUNNEN DE WERKZAAMHEDEN IN 2015 VAN START. NAAR SCHATTING DUURT HET ZO'N VIJF JAAR VOORDAT DE HELE KLUS GEKLAARD IS. HET IS EEN HELE UITDAGING OM OOK IN DEZE PERIODE DE STAD ZO GOED MOGELIJK BEREIKBAAR TE HOUDEN. GRONINGEN KIEST HIERBIJ VOOR DE LANDELIJKE AANPAK 'MINDER HINDER', DIE ELDERS IN HET LAND SUCCESVOL IS GEBLEKEN.

Slim bouwen, slim reizen, slim omleiden en vroegtijdig informeren. Dat zijn belangrijke pijlers van het succesvolle Minder Hinder Plan. Deze landelijke aanpak helpt mee om verkeershinder bij wegwerkzaamheden te beperken. Ook bij de aanpak van de zuidelijke ringweg wordt deze aanpak toegepast.

SLIM BOUWEN

Slim bouwen betekent onder meer dat op de zuidelijke ringweg tijdens de bouwperiode in beide richtingen altijd minimaal twee rijstroken beschikbaar blijven. Dat uitgangspunt moet ervoor zorgen dat alle bestemmingen in de stad bereikbaar blijven. Als tijdelijke omleidingsroutes worden wegen ingezet die daarvoor geschikt zijn, zoals de gehele ring rond Groningen. Gewone wegen en straten worden zo veel mogelijk ontzien. Daarnaast blijven belangrijke kruisende verbindingen functioneren, zowel voor auto, fiets, openbaar vervoer als hulpdiensten. Wanneer stremmingen noodzakelijk zijn, worden deze zo veel mogelijk gepland in verkeersluwe periodes.

STAD BLIJFT BEREIKBAAR TIJDENS WERKZAAMHEDEN ZUIDELIJKE RINGWEG

SLIM REIZEN

Een ander belangrijk onderdeel van de 'Minder Hinder'-aanpak is mobiliteitsmanagement, oftewel het organiseren van 'slim reizen'. Wie niet per se met de auto hoeft, wordt geprikkeld alternatieven te kiezen, zoals de fiets of het openbaar vervoer. Forenzen kunnen hun auto bijvoorbeeld buiten de stad parkeren op een van de P+R-terreinen. Of ze kunnen wat vaker thuis werken, of een keer een uur later beginnen. Het helpt allemaal mee om het verkeersaanbod, vooral in de spits, terug te dringen. Overheden, werkgevers, publiekstrekken en vervoersondernemingen moeten er samen voor zorgen dat de alternatieven voor de auto aantrekkelijker worden.

VERKEERSHINDER BEPERKEN

Verkeersmanagement omvat alle maatregelen om de hinder van het werken aan de weg voor het verkeer te beperken. In de praktijk gaat het vooral om omleiden en informeren. Bijvoorbeeld door het inzetten van tekstkarren met reistijdinformatie. Of door de wachttijden bij verkeerslichten aan te passen, als door omleidingen de hoeveelheid verkeer tijdelijk verandert.

VIA DIGITALE INFORMATIEBORDEN KRIJGEN DE WEGGEBRUIKERS ACTUELE VERKEERSINFORMATIE.

TIJDIG COMMUNICEREN

Goed en vroegtijdig communiceren over werken aan de weg en verwachte vertragingen, is een effectieve maatregel om hinder te voorkomen of te beperken. Wie van te voren weet dat hij de kans loopt in een file te belanden, kan bewust kiezen voor bijvoorbeeld een alternatieve route. Of neemt de file voor lief. Als mensen zelf een keuze kunnen maken, heeft dat een positief effect op

hun beleving. De communicatie over de wegwerkzaamheden is een taak voor Groningen Bereikbaar, één organisatie waarin noordelijke overheden en de Groninger werkgevers samenwerken. Groningen Bereikbaar zet een brede mix van communicatiemiddelen in, van advertenties en een website (www.groningenbereikbaar.nl) tot middelen op en langs de weg.

EVENEMENTENKALENDER GRONINGEN

GRONINGEN WERKT AAN DE WEG DE KOMENDE JAREN. DAT LEIDT HIER EN DAAR TOT OPONTHOUD VOOR HET VERKEER. MAAR HET IS OOK DIT NAJAAR ZEKER DE MOEITE WAARD OM DE STAD TE BEZOEKEN. HIERONDER DIVERSE CULTURELE, CREATIEVE EN SPORTIEVE REDENEN OM NAAR GRONINGEN TE GAAN.

NOORDERLICHT: TO HAVE AND HAVE NOT - FOTOGRAAF: ANNA SKLADMANN

1 SEPTEMBER T/M 13 OKTOBER – NOORDERLICHT: INTERNATIONALE FOTOMANIFESTATIE 2013: TWENTY – SUIKERFABRIEK

De twintigste editie van de Noorderlicht Fotomanifestatie viert de hedendaagse fotografie. Het fotografisch event met vijf tentoonstellingen en twintig internationale presentaties vindt plaats op een indrukwekkende nieuwe culturele locatie: de oude suikerfabriek. Om de twintigste editie te vieren, vroeg Noorderlicht twintig instellingen van over de hele wereld zich te presenteren in 20|20. Zij tonen zichzelf én een fotograaf die model staat voor de fotografische ontwikkelingen in het land van herkomst. De titel 20|20 verwijst niet alleen naar het jubileum, maar is ook een verwijzing naar '20|20 vision', de scherpe blik op de wereld die Noorderlicht en de andere twintig instellingen nastreven. WWW.NOORDERLICHT.NL

13 SEPTEMBER – ZIENEMARKT – GROTE MARKT

Deze zomer presenteren het Groninger Forum en VERA Zienemarkt, een openluchtbioscoop op het dak van het informatiecentrum/VVV op de Grote Markt. Het openluchtfilmseizoen wordt afgesloten met een vrijdag de dertiende special. Er kan genoten worden van de intelligente, maar tergende film Resolution. WWW.GRONINGERFORUM.NL

13 T/M 15 SEPTEMBER – DAVIS CUP – MARTINIPLAZA

Nadat het Nederlands Davis Cupteam eerder dit jaar van Roemenië heeft gewonnen is ze dicht bij promotie naar de Wereldgroep. Om dit te bereiken moeten ze in september winnen van Oostenrijk tijdens het driedaagse tennisfestijn in Martiniplaza. WWW.KNLTB.NL/DAVISCUP

14 SEPTEMBER, 12 OKTOBER, 9 NOVEMBER OMMELANDER MARKT – EBBINGEKWARTIER

Een markt met de meest verse producten uit de regio, direct verkocht door de boer. WWW.OMMELANDERMARKT.NL

OKTOBERMAAND KINDERMAAND

Elk weekend in oktober kunnen kinderen van 4 tot en met 12 jaar gratis meedoen aan allerlei activiteiten op het gebied van kunst en cultuur. WWW.KINDERMAAND.NL

13 OKTOBER – 4 MIJL VAN GRONINGEN – HAREN/GRONINGEN

Eén van de grootste hardloopevenementen van Nederland. De route van 6,437 km voert van de Hortus in Haren naar de Vismarkt in Groningen. WWW.4MIJL.NL

19 T/M 25 OKTOBER – CINEKID GRONINGEN – FORUMIMAGES

Pocketeditie van het Film- en Nieuwe Mediafestival voor kinderen van 4 tot 14 jaar. WWW.GRONINGERFORUM.NL

3 NOVEMBER – WALK IN CONCERTS – BINNENSTAD

In 25 winkels in de binnenstad vinden kleinschalige huiskamerconcerten plaats. WWW.FACEBOOK.COM/WALKINCONCERTS

13 T/M 15 NOVEMBER GRONINGER STUDENTEN CABARET FESTIVAL STADSSCHOUWBURG

Zes halve finalisten strijden om de juryprijs, persoonlijkheidsprijs en publieksprijs. WWW.GSCF.NL

16 NOVEMBER – INTOCHT SINTERKLAAS – BINNENSTAD

De landelijke intocht van Sinterklaas is dit jaar in Groningen. WWW.VOLKSVERMAKENGRONINGEN.NL

21 NOVEMBER T/M 15 DECEMBER – CLEAR FOTOFESTIVAL – BINNENSTAD

Tijdens het Clear Fotofestival wordt de World Press Photo tentoonstelling getoond in Der Aa-Kerk in Groningen. Daarnaast zijn er verschillende randactiviteiten, zoals een lezing, een fotomarathon en een extra tentoonstelling. WWW.CLEARFOTOFESTIVAL.NL

22 T/M 30 NOVEMBER

JONGE HARTEN THEATERFESTIVAL – DIVERSE LOCATIES

Hét theaterfestival voor de jonge theaterliefhebber, boordevol internationale topvoorstellingen, spannende performances, veel jong talent en allerlei extra's. Een negendaags theaterfestival dat plaatsvindt in zo'n beetje alle theaters in Groningen. Een festival om te ontdekken. Met veel jonge makers, beeldend en fysiek theater, performance, dans, muziek en een bruisend festivalhart. Voor jonge mensen die iets meer willen. En durven. WWW.JONGEHARTEN.NL

ER GAAT NIETS BOVEN
GRONINGEN

Voor een uitgebreid overzicht van de evenementen kijkt u op de website van het Groninger Uitburo: www.groningeruitburo.nl. Alle genoemde data en locaties zijn onder voorbehoud.

COLOFON

DEZE KRANT IS EEN UITGAVE VAN DE SAMENWERKINGSORGANISATIE GRONINGEN BEREIKBAAR I.S.M. HET PROJECT AANPAK RING ZUID, 2E EDITIE, SEPTEMBER 2013. SAMENWERKINGSORGANISATIE GRONINGEN BEREIKBAAR, OOSTERSTRAAT 56A, 9711 NX GRONINGEN, TELEFOON: (050) 316 43 70, E-MAIL: INFO@GRONINGENBEREIKBAAR.NL, WEBSITE: WWW.GRONINGENBEREIKBAAR.NL. PROJECT AANPAK RING ZUID, VERLENGDE MEEUWERDERWEG 11, 9723 ZM GRONINGEN, TELEFOON: (050) 311 5883, E-MAIL: INFO@AANPAKRINGZUID.NL, WEBSITE: WWW.AANPAKRINGZUID.NL. EINDREDACTIE: GRONINGEN BEREIKBAAR I.S.M. AANPAK RING ZUID – REDACTIE: PERSBUREAU TAMMELING – ONTWERP EN OPMAAK: LA COMPAGNIE – FOTO'S: JEROEN VAN KOOTEN. KAARTMATERIAAL: WEST8 – IMPRESSIES: VIADRUPSTEEN, WEST8 – OPLAGE: 265.000 EXEMPLAREN – DRUK EN VERSPREIDING: NDC MEDIAGROEP. DISCLAIMER: DE AFBEELDINGEN OP DE PAGINA'S 1, 8 EN 11 T/M 18 GEVEN EEN IMPRESSIE VAN DE TOEKOMSTIGE SITUATIE. DE WERKELIJKHEID KAN HIER EN DAAR AFWIJKEN.